

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalec... Direktor: Rudi Janhuba...

Drugi del četvernih pogajanj

Opazovalci v Ženevi menijo, da zunanji ministri ne bodo opravili vsega dela, da pa to ne zudostuje, da bi konferenco ocenjevali kot neuspešno

Ženeva, 8. nov. Po tridnevnem premoru je ženevska konferenca štirih zunanjih ministrov danes nadaljevala delo...

Zvedelo se je, da so po tem sestanku zahodnih ministrov istovestno začeli prenositi dosedanje rezultate dela ženevske konference...

»Saturnia« odplula v New York... Trst, 8. nov. Dopolodne je odplula na svojo prvo vožnjo po vodni iz tržaškega pristanišča ladja »Saturnia« s 130 potniki...

Indija v komisiji za Sudan... New Delhi, 8. nov. (Reuter) Danes so v New Delhiju sporočili, da je Indija privolila na britansko in egipčansko zahtevo...

Elektrogospodarska skupnost Slovenije... Poročilo o stanju dotoka na reki in indeks proizvodnje za 7. november 1955...

VREME... Vremenska napoved za sredo; V višini predelom sončno vreme, pomejše postopoma naraščajoča oblačnost...

nay dejal, da bi bilo v tem primeru treba varšavski pakt spreminiti tako, da bi vseboval tudi garancijo nadzorstva in medsebojne omejitve...

V zahodnih krogih so danes dejali, da bodo širše zunanji ministri pred razpravo o drugi točki dnevnega reda...

Zvedelo se je, da je skupina, ki se ukvarja s trgovino, že takoj v začetku namerila na težavo. Sovjetski zastopniki so zahtevali ukinitev prepovedi izvoza strateškega blaga v vzhodne države...

Tudi skupina, ki se ukvarja s kulturnimi vprašanji, je napredovala tako, kot so pričakovali na začetku konference...

Delegacija teh držav se opirajo na 22. člen poslovnika Generalne skupščine, ki določa, da se smejo točke dnevnega reda spreminjati ali črtati s sklepom Generalne skupščine...

Ljudski poslanec Josip Bosnar je podprl predlog za sklicanje kongresa delavskih svetov...

Beograd, 8. nov. Na današnji seji odbora za gospodarske organizacije zbora proizvajalcev zvezne ljudske skupščine je bilo sklenjeno, da se predlaga zboru proizvajalcev zvezne ljudske skupščine, naj se maja ali junija prihodnjega leta skliče kongres delavskih svetov vse države...

Beograd, 8. nov. Na današnji seji odbora za gospodarske organizacije Ing. Drago Čeh je prav tako poudaril nujnost sklicanja kongresa. Dejal je, da je petletni obet delavskih svetov postal takšne izkušnje, ki bi jih bilo treba proučiti v širšem okviru, da bi bilo mogoče na osnovi uspehov in na pomanzljivosti, ki so se pokazale, določiti aktivnost delavskih svetov za bodoče.

Ljudski poslanec Josip Bosnar je podprl predlog za sklicanje kongresa in predlagal, naj bi bila to stalna oblika dela. Po njegovem mnenju bi se delavsko samoupravljanje s periodičnimi sestanki in jugoslovanskem merilu, posebno pa v okviru ukrajev, še bolj razvilo in utrdilo.

Sprejeta je resolucija o odboru znanstvenikov

ki bodo proučevali in dajali podatke o posledicah atomskega izžarevanja - Glasovanje v odboru za socialna vprašanja

New York, 8. nov. (Tanjug). Politični odbor Generalne skupščine OZN je soglasno sprejel resolucijo o ustanovitvi odbora znanstvenikov...

Na sinočnji seji je imel odbor pred seboj resolucijo osmih držav o ustanovitvi znanstvenega odbora, sestavljenega iz zastopnikov 11 držav: Indija, Sovjetska zveza in južnoameriške države...

GLASOVANJE V VARNOSTNI SVET

New York, 8. nov. (AFP). Danes ob 16.30 se je začelo v Generalni skupščini OZN trinajsto glasovanje za nestalnega člana Varnostnega sveta...

Na trinajstem glasovanju so Filipini dobili 30 glasov, Jugoslavija 28. V štirinajstem glasovanju je bilo za Filipine oddanih 21 glasov, za Jugoslavijo 27. Pri ponovnem glasovanju so dobili Filipini 31 glasov, Jugoslavija 26...

V Generalni skupščini je bilo nato devetnajsto glasovanje, v katerem je Jugoslavija dobila 26 glasov, Filipini 25, Bolivija, Burma in Liberia pa po en glas.

O Alžiru ne bodo govorili?

Države Latinske Amerike se zavzemajo za črtanje Alžira z dnevnega reda OZN - Delo skrbniškega odbora - Ustanovili bodo sklad za pomoč nerazvitim državam

New York, 8. nov. (AFP). Delegacija držav Latinske Amerike v OZN so sklenile zahtevati od Generalne skupščine, naj črta alžirsko vprašanje z dnevnega reda...

Francoski uradni krogi nočejo dati nikake izjave o nameri Kolumbije in državah Latinske Amerike, da bi se alžirski problem »zbrisal« z dnevnega reda Generalne skupščine...

Francoska delegacija odšla s sedanega zasedanja. Zastopnik ZDA pri OZN Carlo Lodge je včeraj eno uro govoril s predsednikom Generalne skupščine Mazon in drugimi predstavniki OZN glede ukrepov, da bi Francija spet sodelovala pri delu Generalne skupščine...

Britanci nimajo novih predlogov za status Cipra - Makarios ne pride v London... London, 8. nov. (Tanjug) V odločilnih britanskih krogih zanikajo, da bi imela britanska vlada nove predloge za rešitev ciprskega vprašanja...

Madžarski strokovnjaki odpotovali iz Trsta v Rim... Trst, 8. nov. V Rim je odpotovala skupina madžarskih strokovnjakov za promet, ki se je v Trstu nekaj dni razgovarjala s predstavnikmi trgovinske zbornice...

RAZGOVORI V VIDMU

Bledu, kjer so sprejeli poslovni pravilnik ter se sporazumeli o tehničnih vprašanjih, ki so v ne-ni pristojnosti. Takrat so se tudi dogovorili, da se bodo izmenoma sestajali v Ljubljani in Vidmu. Kakor predvidevajo bo mešana komisija zasedala do sobote ter med drugim razpravljala tudi o trenutno nejasnih vprašanjih, ki se pojavljajo v zadnjem času v zvezi z uveljavljanjem videmskega sporazuma in razlagami posameznih členov.

Sola za socialne delavce... V Ljubljani so odprli Sola za socialne delavce, prvo te vrste v republiki. Solanje bo trajalo dve leti s praktičnim in teoretičnim poukom.

Madžarski strokovnjaki odpotovali iz Trsta v Rim... Trst, 8. nov. V Rim je odpotovala skupina madžarskih strokovnjakov za promet, ki se je v Trstu nekaj dni razgovarjala s predstavnikmi trgovinske zbornice...

Uspeh Jugoslavije na X. kongresu mednarodne unije za razvoj turizma

Iz razgovora z jugoslovanskim delegatom tov. dr. Marijanom Brecljem

LJUBLJANA, 8. nov. Kakor smo že poročali, je bil sredi preteklega meseca v Delhiju v Indiji X. kongres Mednarodne unije turističnih organizacij. Naše udeležbo so sestavljali jugoslovanski delegati na tem kongresu, predsednika Turistične zveze Jugoslavije tov. dr. Marijana Breclja, da bi nam podrobneje pojasnil pomen omenjene organizacije za razvoj turizma v svetu in pomen kongresa v Delhiju.

Tov. dr. Breclj je poudaril, da je v omenjeni organizaciji, ki obstaja že 10 let v članjenih preko 50 držav in sicer so vključene preko svojih oficijelnih državnih turističnih organizacij, naša država konkretno preko Turistične zveze Jugoslavije Mednarodna Turistična unija spada v sklop organizacij, ki so formirane pri OZN kot konzultativna telesa. Vpliv te organizacije v mednarodnem turizmu

je močan. OZN jo podpira, ker s svojim delom prispeva k bližnji mednarodni. Ta svoj cilj dosegata s tem, da predlaga, svetuje in posreduje pri mednarodnih organizacijah in nacionalnih organih za olajšanje mednarodnega prometa, olajšanje prehodov preko meja, carinskih predpisov, zbira pa tudi materialna sredstva, ki mednarodni turizem pospešujejo. Njeno delo se razvija po re-

gionalnih komisijah, ki so organizirane za posamezne kontinente in v bazičnih komisijah, ki so organizirane za obdelavo poedinih problemov. Sedež organizacije je v Zenevi. Mednarodna unija je s svojo veliko aktivnostjo nedvomno v veliki meri prispevala, da se je turizem v svetu po vojni dvakrat povečal. Razumljivo je, da je v tej organizaciji aktivna tudi Jugoslavija, ki se načelno v mednarodnem življenju udeležuje povsod, kjer gre za zblizanje med narodi in utrjevanje miru.

Letošnji kongres je imel zelo širok svetovni značaj. Na njem so v organizacijo vstopili tudi novi člani in sicer ZSSR, Poljska in Romunija, kot takojimenuvani pridruženi člani pa Japonska, Burma in Filipini. Na tem kongresu so zlasti prišlo do izraza pozitivne težnje samoorganizacije okrepiti, konkretizirati njene naloge in v čim večji meri odstraniti zapreke, ki se še pojavljajo v mednarodnem turizmu, pospeševati planinski turizem in tako dalje. Važno vlogo je pri tem odigrala tudi Indija, ki je dala pobudo, da se je kongres vršil v njeni deželi.

Jugoslavija je na tem kongresu odigrala pomembno vlogo. Prvič je namreč nastopila s samostojnim predlogom, in to naj

se nudi pomoč manj razvitim deželam na področju turizma. Naša delegacija je pripravila o tem predlogu poseben referat, ki je bil razdeljen delegatom na začetku kongresa. O predlogu je najprej razpravljala bazična komisija za razvoj turizma. Komisija je naš predlog sprejela in ga predložila nato skupščini, ki je prav tako o njem podrobno razpravljala. V glavnem je predlog tudi v skupščini našel na razumevanje in številne delegacije so nam nudile močno podporo. Kongres je ugotovil, da ima mednarodni turizem naloge na tem področju in da so številne dežele potrebne pomoči. Na naš predlog je sklenil, da se ustanovi posebna komisija, ki bo o tem vprašanju razpravljala in tudi konkretno o potrebah manj razvitih dežel na področju turizma. Zbrani material pa bo predložila Ekonomsko-socialnemu svetu OZN in drugim mednarodnim organizacijam, ki se bavijo z ekonomsko pomočjo. Sprejem jugoslovanskega predloga je nedvomno velik uspeh za našo državo, velikega pomena pa tudi za nadaljnje konstruktivno delo same Mednarodne unije za razvoj turizma in pa za razvoj turizma v zaostalih področjih.

Povratak zastopstva SZDLJ z obiska v zahodnih državah

Izjave voditelja delegacije Veljko Vlahovića

Beograd, 8. nov. Delegacija Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki je bila na obisku v Norveški, Danski, Holandiji in Belgiji, se je vrnila nocoj v Beograd. Delegacija je vodil član predsedništva SZDLJ Veljko Vlahovića, člani delegacije pa so bili višji funkcionarji SZDLJ Vlado Begović, Zvonko Brkić, Boris Ziherl in Marija Vilfan.

Vodja delegacije Veljko Vlahovića je izjavil novinarjem ob prihodu na letališče v Batandji, da so imeli člani delegacije zelo koristne in prijateljske razgovore s socialisti Norveške, Danske, Holandske, Belgije in na povratku z voditelji socialistične stranke Francije.

»V vseh teh strankah,« je dejal Vlahovića, »obstaja iskrena želja po sodelovanju s Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije. Možnosti sodelovanja so zelo velike. Začelo se je že prej in se bo nadaljevalo v bodoče. Pomembno je, da je to sodelovanje prevzelo nove oblike, ki jih nismo pričakovali niti mi niti socialisti teh držav, ki pa jih je vsililo življenje samo. Seveda so tudi razlike v pojmovanjih, kar je povsem razumljivo, toda obstoje mnoge skupne naloge, skupni interesi in stiki, na podlagi katerih se more sodelovati.«

Veljko Vlahovića je še izjavil, da se je delegacija SZDLJ Jugoslavije najdalje zadržala v Norveški, kjer je pet dni razpravljala o raznih vprašanjih, ki so bila pripravljena vnaprej.

Kakor je bilo že prej objavljeno, so funkcionarji Socialistične zveze razpravljali na sestanku z norveškimi socialisti o mnogih aktualnih političnih problemih, med njimi o vprašanih nacionalizaciji in načrtnega gospodarstva, gospodarske demokracije in delavskega samoupravljanja o nekaterih mednarodnih problemih in drugih zadevah, za katere se zanimajo na obeh straneh.

Člani jugoslovanske delegacije so se po teh razpravljanih sestali tudi s krajevnimi sindikalci.

Mednarodna razstava grafike

Reka, 8. nov. Na Reki so danes odprli drugo mednarodno razstavo grafike, na kateri razstavlja 60 avtorjev iz Jugoslavije, ZDA, Švice, Avstrije, Francije, Holandije, Italije in Zahodne Nemčije. Razstavljenih je 90 del.

Obisk japonskega gospodarstvenika

Beograd, 8. nov. Guverner izvozne in uvozne banke v Tokiju ter bivši finančni minister Japonske G. Mosamichi Jamagiwa bo prispel 13. novembra v Beograd po obisku v sedmih državah Evrope in Amerike. Z njim bo prispel tudi korespondent iste banke v Karadžiju g. Ogava.

G. Jamagiwa se bo v Beogradu razgovarjal z jugoslovanskimi finančnimi funkcionarji. V poslovnih krogih poudarjajo, da bo njegov obisk pripomogel k večjemu sodelovanju in razširjenju poslovnih zvez med Jugoslavijo in Japonsko zlasti na področju investicij. Med bivanjem v Jugoslaviji bo G. Jamagiwa obiskal tudi tovarno viskoze v Loznici, za katero je izvozna in uvozna banka v Tokiju dala kredit za nabavo opreme.

Naročniki »SLOVENSKEGA POROČEVALCA« so zavarovani proti posledicam ne z god!

Pašniške pravice koroških kmetov na Goreniskem

Kranj, 8. nov. Danes je bilo v Kranju zasedanje OLO, ki ga je vodil predsednik Miran Kosmelj. Na dnevnem redu je bila razprava o odloku, s katerim se priznava koroškim agrarnim in serviturnim skupnostim nekdanje pravice do pašne, napajanja živine in sekanja lesa na jugoslovanskem območnem področju. Na podlagi sporazumov v Gleichenbergu iz l. 1952, podpisanih od avstrijske jugoslovanske vlade, ter priporočil avstrijsko-jugoslovanske komisije v Mariboru iz 1953, so se vodila pogajanja med bivšim OLO v Radovljici in sedanjim OLO v Kranju ter med zastopniki koroških agrarnih skupnosti o pašni in drugih pravicah koroških kmetov

nimi in strankinimi voditelji v Oslu in drugih krajih. Proučili so tudi zadržano g. je v tej državi.

Med dvodnevnim bivanjem v Danski so imeli razgovore o nekaterih vprašanjih z danskimi socialisti. Po izjavi Veljko Vlahovića so bili tudi ti razgovori uspešni. Člani jugoslovanske delegacije so spoznali vrsto novih interesantnih problemov v Danski, danske socialiste pa so seznanili z nekaterimi problemi Jugoslavije.

Jugoslovanski socialistični voditelji so bili v Holandiji gosti skupine socialističnih ljudskih poslancev, ki so se pred poldrugim letom mudili v Jugoslaviji. Tudi v Belgiji so imeli razgovore z voditelji belgijske socialistične stranke, med katerimi je bil tudi njihov predsednik Buset.

Na povratku v domovino se je mudila jugoslovanska delegacija nekaj dni v Parizu, kjer so ji ugledni francoski socialisti priredili obed. Ob tej priložnosti so se razgovarjali z Moletom, z Julesom Mochom in drugim funkcionarji francoske socialistične stranke.

Na svojem potovanju so bili funkcionarji SZDLJ Jugoslavije nad tri tedne.

Devizni tečaj

Na rednem sestanku so bili dne 8. novembra zaključki po naslednjih tečajih: US dolar 2.460, 2.463.06; Lstg — 7.462.22; DM — 56.253.58; Bfrs 4.900, 5.900; Ffrs — 730.05; Sfrs 49.500, 50.771.39; Lit 450, 486.42; Hfl 32.700, 33.500; Sv. kr. ostal štirikratni iznos popravševanja neprodan. Tudi v ostalih devizah so ostali večji zneski neprodani. Neopokriti je ostalo popravševanje deviz po tečajih, ki niso ustrezali situaciji zaradi tega ni prišlo do zaključkov. Samo za italijanske lire je bila ponudba nasproti popravševanju nezadostna. Promet je bil srednji.

Pravobranilstvo in njegova vloga

Dolžnost zastopanja države, njenih institucij in uradov, ter drugih javnih organizacij pred sodišči in drugimi oblastmi v premoženjsko-pravnih zadevah po nekem določenem organu ni neka nova tvorba, temveč poznano ta pravni institut tudi pri nas že izpred vojne.

Zakon o zastopanju države in javnih organizacij pred sodišči in upravnimi organi v premoženjsko-pravnih zadevah (Ur. l. FLRJ št. 88/46) je bil po vojni predhodnik zakona o javnem pravobranilstvu. Toda ta zakon še ni predvidel enotnega zastopanja, temveč so bili pooblaščenki za zastopstvo vodje posameznih organizacijskih enot. Zakon o javnem pravobranilstvu z dne 26. aprila 1952 je prinesel bistvene spremembe v načinu zastopanja Federativne ljudske republike Jugoslavije, ljudskih republik, avtonomnih enot, okrajnih mest, občin in ustanov, ki jim je z zakonom priznano svojevito pravne osebe. Predvsem je ta zakon zastopanje poenotil in določil javno pravobranilstva kot tisti organ, ki to zastopstvo izvršuje. S tem zakonom se je naš pravni sistem okrepil, predvsem pa se je okrepila zaščita splošnega ljudskega premoženja, ki je prav za prav bisvevna dolžnost in naloga javnih pravobranilcev v naši uredu države in ki pri razpravljanju zastopanju po posameznih predstavnikih pravnih oseb z ozirom na njihovo raznotero delo nikakor ni mogla biti dovolj učinkovita.

Dosedajni rezultati in večletne izkušnje so pokazali, da je zastopanje politično-teritorialnih enot in drugih ustanov po strokovnem organu upravičeno in celo nujno, če hočemo splošno ljudsko premoženje ohraniti in očuvati pred elementarji, ki bi si želeli družbeno imovino na kakršenkoli način privariti.

Nadaljnji razvoj samoupravljanja ljudskih odborov, formiranja komun, v katerih dobivajo občine značaj in funkcije osnovne, družbeno-ekonomske enote, pa tudi potreba vskladitve dela javnih pravobranilcev z novimi organizacijskimi spremembami sta zahtevala, da se prvotni zakon o javnem pravobranilstvu izpremeni in prilagodi sedanjim potrebam. Novi predlog zakona o javnem pravobranilstvu v načelu ne predvideva izpremembe osnovnih načel sedaj veljavnega zakona, ker so bila ta načela v bistvu pravilna, predvideva pa več važnih novosti, za katere je pokazala praksa, da jih je nujno treba uzakoniti.

Osnovna naloga javnega pravobranilstva je in ostane tudi po novem predlogu zakona zastopanje premoženjsko-pravnih koristi splošnega ljudskega premoženja, ki je v upravi politično-teritorialnih enot, finančno samostojnih zavodov in drugih družbenih in gospodarskih organizacij. To zastopanje pa je po zakonu obvezno le za politično-teritorialne enote in njihove zavode, ki jim je priznana lastnost pravne osebe in imajo svoj predračun dohodkov in izdatkov vključen v njihov predračun. Ostale zavode, ki svojega predračuna dohodkov in izdatkov nimajo vključenega v predračun politično-teritorialnih enot, javno pravobranilstvo zastopa le na njih željo in po njihovem pooblastilu. To je ena izmed novosti predloga novega zakona o javnem pravobranilstvu. Načrt zakona pa predvideva tudi, da javna pravobranilstva zastopajo po pooblastilu tudi gospodarske in druge družbene organizacije, kar je tudi novost in naloga in pravicah javnih pravobranilcev.

osebami na drugi strani. Zaradi tega je novi predlog zakona predvidel, da gospodarske in družbene organizacije lahko zastopajo javna pravobranilstva za pravno mnenje, posebno v primeru sklepanja pogodb z inozemskimi organizacijami.

Po dosedanjem zakonu so bila javna pravobranilstva v določenih mejah podrejena vzevzemu in republiškim finančnim organom (n. pr. bivšemu ministru za finance), po novem predlogu zakona pa so javna pravobranilstva podrejena direktno vzevzemu izvršnemu svetu odnosno republiškim izvršnim svetom. S tem ukrepom se je povečala samostojnost pa tudi odgovornost javnih pravobranilcev.

Novost in razlika od dosedanjega zakona je nadalje v tem, da bodo morali vsi okrajji v enem letu po razglasitvi novega zakona ustanoviti okrajna javna pravobranilstva, okrajni pravobranilci pa bodo odgovarjali za svoje delo plenarni okrajni ljudskega odbora. Navodila za zastopanje v poedinih primerih in soglasje za posamezna pravna dejanja pa bo dajal okrajnim javnim pravobranilcem predsednik okrajnega ljudskega odbora. Z ustanovitvijo okrajnih javnih pravobranilcev se bo pravna služba v okrajjih in občinah močno izboljšala. Varovanje samostojnosti pri delu okrajnih javnih pravobranilcev pa bo doseženo na ta način, da bodo okrajni javni pravobranilci v primeru nepravilnosti navodil s strani predsednika okrajnega ljudskega odbora lahko o tem obvestili izvršni svet republike, odnosno javnega tožilstva, ki bo nato postopal v smislu člena 9. zakona o javnem tožilstvu in zaščitil interese skupnosti.

Važen predpis novega zakona je nadalje v tem, da morajo v primeru potrebe vsi državni organi in ustanove, gospodarske in družbene organizacije nuditi javnim pravobranilstvom vsjo pomoč z dajanjem podatkov in posiljanjem zaprosilnih spisov na vpogled in to v primerih, kjer so javna pravobranilstva pooblaščenka, da ukrepenjo vse potrebno za zaščito splošnega ljudskega premoženja. Vse navedene organizacije morajo obveščati javna pravobranilstva o škodi, ki je prizadejana splošnemu ljudskemu premoženju. Ta odredba je bila nujna, ker je praksa pokazala, da javna pravobranilstva čisto niso bila obveščena o škodi, ki je nastala na splošnem ljudskem premoženju, ali pa so bila obveščena že po poteku zakonitega roka, pa niso mogla več učinkovito ukrepati.

Javna pravobranilstva niso niti sedaj, niti ne bodo v bodoče verikavno povezana. Vendar ima po novem predlogu zakona zvezno javno pravobranilstvo dolžnost, da skrbi za napredek službe javnih pravobranilcev v vseh republikah in to s posebnim ozirom na strokovni dvig dela. Isto dolžnost imajo republiška javna pravobranilstva napram okrajnim javnim pravobranilstvom.

Novi zakon povesča posebno pozornost strokovni izobrazbi javnih pravobranilcev. Pogoji za postavitve na mesto okrajnega javnega pravobranilca so: diploma na pravni fakulteti, sodni ali odgovarjajoči strokovni izpit in določeni sta v pravni službi. Ti pogoji so nujni in potrebni zaradi specifičnega značaja pravobranilske službe, čeprav bodo imeli okrajni ljudski odbori omejenjšo težavo pri izbiri kadra. Ravno zaradi tega težav pa prevladuje mnenje, da bi bilo potrebno vsaj do konca leta 1956 ta določila v toliko omiliti, da bi se pri imenovanju okrajnih pravobranilcev in njih pomočnikov izjemoma lahko izpregledali poziji glede potrebne prakse in položene izpita.

To so v glavnih potezah novosti, ki jih predvideva predlog novega zakona o javnem pravobranilstvu. Nedvomno bodo ti predpisi pri izvajanju v praksi potrdili svojo umestnost in priuomogli k čim uspešnejši zaščiti družbene imovine pri nas.

FERDO KOŠIR (javni pravobranilec LRS)

Rekonstrukcija industrije sladkorja in olja

BEograd, 8. nov. Zvezni izvršni svet je odobril tovarnam sladkorja in oljarnam že sredi lanskega leta, da morejo porabiti vse amortizacijske sklade za rekonstrukcijo svojih dotrajanih obratov in moderniziran je tehnoloških procesov. S tem je bila podana materialna podlaga za obnovo tovarn sladkorja in olja, katerih bruto-proizvod znaša okoli 40 odstotkov celotne proizvodnje živilske industrije. Ker amortizacijski skladi za sistematično rekonstrukcijo niso zadostni, so se tovarne sladkorja in olja pojavile na VI. natečaju Narodne banke z zahtevom, naj se jim dajo posojila iz splošnega investicijskega sklada, iz katerega je po družbenem planu določenih za tovarne sladkorja, oljarne, mlino, silose, tovarne živilske krme, konopljarne in kamlone — hla dilnice 7.600 milijonov dinarjev.

POVEČANJE PROIZVODNJE SLADKORJA ZA 2,6 KG NA PREBIVALCA

Predračunska vsota za rekonstrukcijo vseh osem tovarn sladkorja znaša 11.557 milijonov dinarjev. Iz svojih lastnih skladov bodo tovarne sladkorja vložile 80 odstotkov te vsote, medtem ko se bo ostanek investicij dopolnil s posojilom iz splošnega investicijskega sklada.

V obrazložitvi svojih zahtev poudarjajo tovarne sladkorja, da žele s temi sredstvi popolnoma obnoviti svoje dotrajane stroje in naprave ter poleg tega modernizirati svoje obrate zaradi boljšega izkoriščanja sladkorne pese. S to rekonstrukcijo bi tovarne sladkorja povečale svoje kapacitete od 152.000 na 197.000 ton sladkorja (računajoč 100 delovnih dni). To predstavlja denarno vrednost 1.390 milijonov deviznih dinarjev. Povečanje proizvodnje sladkorja bi znašalo na enega prebivalca 2,6 kg na leto, to se pravi, da bi se proizvodnja povečala na 11,6 kg na prebivalca.

POSOJILO ZA REKONSTRUKCIJO TOVARN OLJA

Za VI. natečaj Narodne banke za posojilo iz splošnega investicijskega sklada se je pojavilo z zahtevami za rekonstrukcijo 10 tovarn olja in 4 tovarne za predelavo oliv. Poleg tega so tri zahteve za proizvodnjo čvrstih rastlinskih maščob in hidriranega olja. Proračunska vrednost teh zahtev znaša 1.562 milijonov dinarjev. Po rekonstrukciji bi se sedanja kapaciteta povečala za približno 26.000 ton rastlinskega olja.

Analiza industrije olja je pokazala, da se sedanje kapacitete tovarn olja izkoriščajo samo za približno 60 odstotkov. Povprečna predelava oljarn je znašala od leta 1948 do 1954 okoli 120.000 ton oljnice in okoli 25.000 ton olja iz oljnice in okoli 1.600 ton olja iz oliv. Medtem pa morejo sedanje kapacitete oljarn

posejati s sladkorno peso, namreč novih 6.500 ha. Tudi v drugih krajih bodo pridobili z melioracijo nove obdelovalne površine: na Lonjskem polju okoli 20.000 ha, v Pelagoniji 25.000 ha in v okolici Strumice okoli 7.000 ha. Okoli 10.000 ha teh površin bodo usmerili v proizvodnjo sladkorne pese. V Hrvaški je potrebno povečanje površin, posejanih s sladkorno peso, zaradi pokritja potreb sladkornih tovarn na Beju, v Osijeku in Zupanji, v Makedoniji tudi nameravajo zgraditi tovarno sladkorja.

Z izvedbo ukrepov za napredek kmetijske proizvodnje z dokončanjem sistema namakanja, povečanjem prideka in rentabilnosti kmetijsko proizvodnjo bi se površine, posejane s sladkorno peso, povečale na 100 do 110 tisoč ha. To bi zadostovalo za proizvodnjo okoli 240.000 tona sladkorne pese, oziroma 3.000 tona sladkorja ali 15 kg na prebivalca.

POSJETILO ZA REKONSTRUKCIJO TOVARN OLJA

Za VI. natečaj Narodne banke za posojilo iz splošnega investicijskega sklada se je pojavilo z zahtevami za rekonstrukcijo 10 tovarn olja in 4 tovarne za predelavo oliv. Poleg tega so tri zahteve za proizvodnjo čvrstih rastlinskih maščob in hidriranega olja. Proračunska vrednost teh zahtev znaša 1.562 milijonov dinarjev. Po rekonstrukciji bi se sedanja kapaciteta povečala za približno 26.000 ton rastlinskega olja.

Analiza industrije olja je pokazala, da se sedanje kapacitete tovarn olja izkoriščajo samo za približno 60 odstotkov. Povprečna predelava oljarn je znašala od leta 1948 do 1954 okoli 120.000 ton oljnice in okoli 25.000 ton olja iz oljnice in okoli 1.600 ton olja iz oliv. Medtem pa morejo sedanje kapacitete oljarn

posejati s sladkorno peso, namreč novih 6.500 ha. Tudi v drugih krajih bodo pridobili z melioracijo nove obdelovalne površine: na Lonjskem polju okoli 20.000 ha, v Pelagoniji 25.000 ha in v okolici Strumice okoli 7.000 ha. Okoli 10.000 ha teh površin bodo usmerili v proizvodnjo sladkorne pese. V Hrvaški je potrebno povečanje površin, posejanih s sladkorno peso, zaradi pokritja potreb sladkornih tovarn na Beju, v Osijeku in Zupanji, v Makedoniji tudi nameravajo zgraditi tovarno sladkorja.

predelati okoli 220.000 ton oljnice (sončnice), a kapacitete oljarn za oljivo olje okoli 40.000 ton oliv. Iz teh surovin morejo na leto izdelati 60.000 ton rastlinskega olja in 8.000 ton olivnega olja. Računajo da so te količine zadostne za pokritje potreb našega prebivalstva vse do leta 1960. Sele od leta 1960 dalje se more misliti na razširjenost sedanjih in začetek obratovanja novih kapacitet v tej industrijski panogi.

Za sedanjo majhno proizvodnjo oljarn sta dva razloga. Prvi je majhen povprečni pridelek, drugi pa nezadostna surovinska baza. Od leta 1934—1939 je znašal povprečni pridelek sončnice 14,96 metriških stotov na hektar, od leta 1948—1954 pa samo 9,1 met. stota na hektar. Res je, da je površina, posejana s sončnicami, danes šestkrat večja kakor pred vojno, pa je zato naloga tovarn olja, da skušajo z agrotehničnimi ukrepi zboljšati pridelek. Pri tem jim bo pomagalo tudi Združenje industrije olja FLRJ, ki je nad 50 odstotkov (blizu 10 milijonov dinarjev) sredstev iz sklada za napredek proizvodnje določilo delke.

V zvezni industrijski zbornici izjavljajo, da je domača industrija strojev pripravljena izdelati največji del opreme za rekonstrukcijo tovarn sladkorja in olja. Manjši del opreme bodo uvozili z olajšavami, ki jih priznava Narodna banka podjetjem za nabavo opreme, kakršne ne izdelujejo v državi.

POSVETOVANJE O PROBLEMIH DRAVE

Maribor, 8. nov. Uprava za vodno gospodarstvo LRS je sklicala za dopolne pri obratnem ljudskem odboru v Mariboru posvetovanje v zvezi z ureditvijo spodnjega dela Drave od Maribora do hrvaške meje.

Posvetovanja so se udeležili predstavniki zvezne planske komisije, elektro-gospodarske skupnosti Slovenije, vodno-gospodarske uprave LRS, okrajnega ljudskega odbora v Mariboru, »Elektroprojekta« iz Ljubljane in predstavniki nekaterih drugih podjetij in ustanov. Posvetovanje je sklicala Uprava za vodno gospodarstvo LRS v glavnem zaradi izdelave osnovnega projekta za energetsko izrabo vode Drave v tem odseku. Strokovnjaki so poudarili, da je treba najprej izdelati vodno-gospodarski program, ki je osnova vsemu izkoriščanju reke Drave. V njem je treba predvsem prikazati energetsko izko-

Rekorden pridelek fižola

Tudi letos imamo v naši državi zelo dober pridelek fižola. Če primerjamo predvojno proizvodnjo z današnjo, vidimo, da je bi vojna ni nikoli dosegla pridekla zadnjih nekaj let. V primerjavi z najvišjo zabeleženo predvojno proizvodnjo 15.927 tona v letu 1937, je bil pridelek v letu 1953 večji za 2.851 tona. Lansko leto je bil pridelek prav tako dober in je znašal 17.134 tona, medtem ko ga letošnje leto ocenjujejo na nad 21.000 tona. Zaradi dobrega lanskega prideka imamo že danes v trgovini in pri proizvajalcih znatne količine lanskega fižola. Zaradi tega je verjetno, da bo cena fižola letos razmeroma nizka.

rišanje, namakanje, plovbo in higiensko-sanitarno stran.

Dogovorili so se, da bodo vzporedno z vodno-gospodarskim programom začeli izdelovati tudi projekt za energetsko izkoriščanje. Določili so rokovi projekta in se dogovorili o načinu finansiranja celotnega dela. Predstavniki zvezne planske komisije je na posvetovanju izjavil, da je reka Drava z jugoslovanskega stališča ena izmed najbolj zanimivih rek za energetsko izkoriščanje in najzanesljivejši vir energije v Sloveniji.

Jubilejni koncert orkestra SKUD »Ivan Cankar« v Celju

CELJE, 8. nov. Stični jubilejni simfonični koncert v počastitev desetletnice uspešnega dela orkestra SKUD »Ivan Cankar« v Celju bo še dolgo ostal v spominu. Velika dvorana Narodnega doma je bila pretesna, da bi mogla sprejeti vse, ki so želeli slišati tokrat pomenljive domači orkester pod vodstvom prof. Dušana Sancina.

Sporod je bil skrbno in dobro izbrán. Začetek je pripadal Benjaminu Ipavcu kot enemu izmed najbolj značilnih predstavnikov slovenske dramatične glasbe. Orkester je njegovo »Serenado« v štirih stavkih odigral z velikim občutjem in je dosegel visok višek v tretjem stavku.

Siedla je Haydnova »Simfonija« v g-duru št. 6 v štirih stavkih. Optimistični klasič, ki je doblil v celjskem orkestru odličnega izvajalca, je bil tudi pri hvalnih poslušalcih toplo sprejet. Orkester je v tem delu odlikovala izredna vzočnost.

Na današnji seji so izvolili še komisijo za štipendije. Kakor je bilo razvidno iz poročila je v kranjskem okraju razdeljenih štipendij za 60 milijonov dinarjev, in sicer 1.300 štipendistom.

Poleg članov OLO so se seje udeležili tudi zastopniki deželne vlade Koroške dr. Resfeld, ki je v kratkih besedah spregovoril o pomenu tega sporazuma, ter koroški kmetje, ki bodo sedaj lahko pašali na našem ozemlju. Koroški kmetje so se zahvalili naši oblasti, ki je pokazala toliko uvidenosti pri reševanju tega vprašanja.

Na današnji seji so izvolili še komisijo za štipendije. Kakor je bilo razvidno iz poročila je v kranjskem okraju razdeljenih štipendij za 60 milijonov dinarjev, in sicer 1.300 štipendistom.

Po seji je bilo skupno kosilo na čast koroških gostov, ki so si nato ogledali še Gorenjsko.

Poročevalec

UREJUJEJO: SERGEJ VOŠNJAČ (glavni in odgovorni urednik) FRANCIS DRENOVEC (notranja politika) ALEKSANDER JAVORNIK (gospodarstvo) DUŠAN SANCIN (zunanja politika) MILAN SEGA (kulturno) STANE LIPAR (sport) Za odnose odgovarja BORIS KRMAČ

OB ROBU dogodkov

Kandidatura

Po drugem zastopju je Generalna skupščina OZN danes spet glasovala, volila je stalnega člana Varnostnega sveta, glede katerega se nikakor ne morejo sporazumeti. Poljska je kot kandidat pri zadnjem glasovanju dokončno odpadla, ostali so Filipini in Jugoslavija. Stanje po zadnjem glasovanju: 22 : 24 glasovom v korist Filipinov.

Po tem rezultatu je Velika Britanija, ki podpira kandidaturu Jugoslovije predlagala prenos, ki ga je skupščina sprejela s danšnjim glasovanjem. V času, ko to pismo, še ni podatkov o izidu danšnjega glasovanja.

ZDA so utrajno podpirale Filipine, češ azijske države zaslužijo boljše zastopstvo v Varnostnem svetu. Težko bi rekli, da je bila poteza ZDA nepravična na pravi način in o pravnem času. Po »gentleman's agreement« iz leta 1945 je bilo sklenjeno, da bo to mesto v Varnostnem svetu rezervirano za eno od držav Vzhodne Evrope. S svojo potezo je ameriška delegacija po nepotrebnem ustvarila zmedo in napetosti v kuluarjih sedeža OZN, ne le med vzhodnimi delegacijami na eni in zahodnimi na drugi, temveč tudi v notranjem taboru samem, če vemo uporabiti ta nekoliko obrabljjen in v času koekzistence neprimeren izraz.

Velika Britanija je namreč pravilno presodila, da gre za načelno vprašanje, ki ga ne bode reševali drugače kot v smislu sporazuma iz leta 1945, ker bi bil sicer ustvarjen nezaren precedent, razen tega pa poteza delegacije ZDA v dolgotrajnem smislu res pomeni nekaj recidiv hladne vojne.

Zato je britanska delegacija v smislu doslednega izvajanja sporazuma predlagala kompromisno rešitev: kandidaturu Jugoslovije, ki bi bila sprejemljiva za obe strani. Naša država se sama ni kandidirala, po sebi, ker je bila že izvoljena v obdobju socialni svet, to da glede na položaj je sprejela kandidaturu. Ta je naletela na pravi uporen odziv v krogu OZN, posebno med evropskimi delegacijami. Pa tudi zato, ker sodi, da ima zaradi svoje vloge v svetu do tega mesta veliko pravo in pa zaradi doslednega spoštovanja dogovorov.

ZDA in razumljivih razlogov niso moge opustiti kandidaturu Filipinov in so med azijskimi in latinsko-ameriški delegacijami dobile zadosti podporo, da danjšnj glasovanji ni prišlo nobenega konstruktivnega rezultata. Ne da bi se globlje spuščali v umestnost tehli poter rečemo lahko samo, da poslovanju organa kot je Varnostni svet, ki ima pred seboj obsežen dnevni red, tako stanje stvari nikakor ni v korist.

Medtem se je pojavil nov kompromisni predlog: Filipini naj bi bili izvoljeni letos za dve leti, za njimi pa bi prišla na vrsto Jugoslavija. Predlog je prišel iz vrst delci Beneluxa in Skandinavije, ki očito, žele najti izhod iz nezahelene zaveze.

Da je izhod treba najti je jasno, toda kaže, da je novi kompromisni predlog bolj namenjen izpolnitvi anglo-ameriškega nasprotstva, ki je nastalo zaradi različnih mnenj o tem, kdo naj bo izvoljen v Varnostni svet. Toda tik pred glasovanjem se ni bilo znanov, da bi bil dosežen sporazum. Opozorilo trdijo, da je pričakovati nov zastoj.

Novi kompromisni predlog naj bi bil podlaga za nov »gentleman's agreement« — t. j. sedej naj bi imenoma imele azijske in vzhodnoevropske države. Sodimo, da je tak predlog nujno obojen na pravnem, ker poraja samo nova trenja, ki niso potrebna.

V tem se strinjamo s britanskim delegatom, ki je dejal: »Ni dvoma, da morajo biti azijske države širše zastopane v Varnostnem svetu. Ta potreba bo še večja, ko bodo, kot upamo, sprejeti novi člani. Tedaj bo najbrž treba skleniti nov gentleman's agreement, ki bi bil sprejemljiv za vse. Do tedaj pa je treba spoštovati dosedanj... Jugoslovija je še naprej kandidat in mi jo bomo seveda podprli.« J. Stular

Glenziva na Celebesu

Džakarta, 8. nov. (AP). Kopenske, pomorske in letalske sile so začele na Celebesu novo ofenzivo, da bi uničile glavno muslimanskih teroristov »Der ul Is'-me«, ki jih je od 30 do 50 tisoč. Celebes in zahodna tropska Java so glavna srelišča gverilskih bojev te organizacije, ki hoče strmoglaviti sedanjo indonezijsko vlado in ustanoviti teokratsko državo.

Nov rezident v Maroku

Francoska vlada se je odločila za dosedanjega prefekta pariške policije Andreja Duboisa — Ben Jusef se pripravlja na prevzem oblasti

Pariz, 8. nov. (Tanjug) Jutri bo prefekt pariške policije André Dubois imenovan za novega generalnega rezidenta v Maroku. Francoska vlada, je kakor zatrjujejo, v načelu že potrdila to imenovanje, uradno pa ga bo objavila po jutrišnji seji. Vlada je določila na to mesto politično in ne vojaško osebnost, ker meni, da so v Maroku sedaj politična vprašanja važnejša kot vojaška.

V Parizu pa so presenečeni nad naglim naraščanjem atentatov v Maroku. V zadnjih 48 urah je bilo ubitih 21 ljudi, ranjenih pa 65. Pariški opazovalci pravijo, da nacionalistične stranke, zlasti Istiklal, nadejajo oborožen boj, ker se njihovo vodstvo s slutanom Ben Jusefom še ni v celoti sporazumelo glede programa reform. Razlike se kažejo zlasti glede določitve načel o bodočih odnosih med Francijo in Marokom ter sestave reprezentativne vlade. Pričakujejo, da bo sultan 16. novembra, ko se namerava vrniti v Rabat, objavil načrt za rešitev sedanje krize. Člani kronskega sveta, ki bodo še nekaj dni opravljali tekoče zadeve, so danes odpotovali v

Rabat. Si Bekkal je izjavil novinarjem, da se bo takoj po vrnitvi sultana začelo »novo obdobje francosko-maroških pogajanj«.

Sultan Ben Jusef je imel danes spet razgovore s francoskimi in maroškimi političnimi osebnostmi. Sprejel je tudi maroškega paša Glaouija, enega izmed njegovih prejšnjih najhujših nasprotnikov.

Iz Alžira poročajo, da so se sabotaže v Konstantini včeraj nekoliko zmanjšale. Blizu Bona so uporniki zažgali tri kamione, med Kombo in Lamijem pa je bil napaden neki konvoj. V očiščevalnih operacijah so varnostne sile ubile devet upornikov enega pa ujele.

Predsednik francoske vlade Edgar Faure je sprejel danes dopoldne delegacije maroške demokratske stranke neodvisnosti in narodne stranke ter zastopnika maroškega velikega vezirja. Zastopniki strank so se zahvalili Fauru za njegovo zavzemanje za maroško vprašanje. Faure in El Mokri sta govorila o nadaljnjih ukrepih Francije v zvezi s prihodnostjo Maroka.

Faurove težave

Senat se strinja, toda pred volitvami bi spremenil volilni zakon

Pariz, 8. nov. (Tanjug). Predsednik francoske vlade Edgar Faure je danes zahteval od senatorjev, naj čimprej sprejmejo predlog vlade o razpisu parlamentarnih volitev decembra. Odločno se je upri temu, da bi senat sprejel amandma k vladnemu predlogu, ki je bil že sprejet v narodni skupščini. »Ves svet vidi, da moramo

Krvave volitve na Filipinih

Manila, 8. nov. (AP) Davi ob šestih so se na Filipinih začele volitve za 9 senatorjev, 2 člana kongresa in 52 guvernerjev ter oblastnih in občinskih funkcionarjev. V volilne sezname je vpisanih 6 milijonov sto tisoč volivcev.

Filipinska časopisna agencija sporoča, da je bilo v predvolilni kampanji ubitih 39 ljudi, 42 je bilo ranjenih, 5 ljudi pa je izgubilo. Pri takem razpoloženju straži voliča 60.000 policajev in vojakov.

Japonska vlada bo odstopila

Tokio, 8. nov. (AP) Prvi sekretar predsedstva japonske vlade Nemoto je izjavil včeraj, da namerava vlada predsednika Hatoyama 21. novembra odstopiti. Nova konservativna vlada bi morala prevzeti oblast naslednji dan.

Izpolnitev tega načrta pa je odvisna od tega, če se bosta združili obe konservativni stranki — vladajoča demokratska stranka in liberalna stranka. Pooblaščenca obeh strank se še ne morejo odločiti, kdo bo vodja in predsednik nove konservativne vlade. Računajo, da bo sedanji predsednik japonske vlade Ičiro Hatoyama predsednik nove vlade. Bivši podpredsednik vlade Taketora Ogata je kandidat liberalcev za ta položaj.

Zapolnitev tega načrta pa je odvisna od tega, če se bosta združili obe konservativni stranki — vladajoča demokratska stranka in liberalna stranka. Pooblaščenca obeh strank se še ne morejo odločiti, kdo bo vodja in predsednik nove konservativne vlade. Računajo, da bo sedanji predsednik japonske vlade Ičiro Hatoyama predsednik nove vlade. Bivši podpredsednik vlade Taketora Ogata je kandidat liberalcev za ta položaj.

Egiptovske terjatve v Veliki Britaniji

London, 8. nov. (Reuter) Egiptovski minister za finance dr. Abdül Moneim el Kajsuni se bo jutri sestal z britanskim ministrom za finance Butlerjem. Govorila bosta o pred kratkim deblokiranih egiptovskih šterlinških terjatvah v zvezi z egiptovskim projektom o zgraditvi velikega asuanskega jezusa. Egiptovski minister bo govoril tudi z guvernerjem angleške narodne banke Cobboldom. Konec tedna bo Kajsuni odpotoval v ZDA na razgovore s funkcionarji mednarodne banke o omejenem projektu.

POSLEDICA RAZPRAVE O AFERI BURGESS-MACLEAN

London, 8. nov. (AFP). V britanskem Spodnjem domu se je sivoč končala debata o zadevi Burgess-MacLean, ne da bi bila sprejeta resolucija. Predsednik Eden je odklonil zamisel, da bi izvedli anketo o delovanju Foreign Office in obveščevalne službe ter dejal, da niti eden visoki funkcionar ministristva za zunanje zadeve ni skušal prikriti v aferi Burgess Mac Lean izdaje proti državi. Predlagal je, da bi ustanovili ožjo komisijo članov kraljičinega zasebnega sveta, ki bi proučila vse ukrepe v zadevi Burgess-Mac Lean in preiskala možnosti, kako pre-

Cafe Filho bo odstopil

Rio de Janeiro, 8. nov. (AFP). Po nasvetu svojih zdravnikov se je predsednik Cafe Filho odločil, da bo odstopil. Drevj bo izročil oblast sedanjemu vrščilu dolžnosti predsednika Carlosu Luzu.

Stavka letalskega osebja v Franciji

Pariz, 8. nov. (AFP). Sindikalna zveza civilnega letalstva je poslala osebju pariškega okrožja poziv k splošni stavki, ki naj bi se začela v četrtek dopoldne. Stavka bo zajela v glavnem letališči Orly in Bourget, kjer je osredotočen skoraj celotni francoski letalski promet. Po sporočilu sindikalne zveze pa so v raznih okrožjih metropole in Francoske unije referendum med letalskim osebjem glede stavke. Sindikat metecrologov je istočasno svetoval svojim članom, naj razmislijo, če se ne bi pridružili stavki letalskega osebja.

V upravi civilnega letalstva je okrog 3.600 sodelavcev, metecrologov pa je okrog 2.000. Čeprav stavka ne bi obsegala navigatorjev in letalcev, utegne v zvezi temu ohraniti letalski promet.

Naser ne zaupa Britancem

Intervju egiptovskega ministrskega predsednika z dopisnikom »Daily Herald« — Komentarji o Hammerskjöldovih predlogih

KAIRO, 8. nov. (Tanjug). Predsednik egiptovske vlade Gamal Abdel Naser je izjavil v razgovoru z dopisnikom laburističnega glasila »Daily Herald«, da se je Egipt pripravljen spriznati z Izraelom, »brž ko bo Izrael z dejanji dokazal, da je zares voljan držati se resolučije OZN«. V Egiptu nimajo nikakega namena napasti Izrael. »Odkar se je začela palestinska vojna, so bili vsi napadi z izraelske strani, samo avgusta meseca smo se mi maščevali, je pripomnil.

Ko je nato izrazil mnenje o stališču Velike Britanije do izraelsko-egiptovskega spora, je Naser dejal: »Malo zaupamo v dobro voljo Britanije. Čeprav je splošno znano, da nas je Izrael napadel februarja in pozneje še večkrat, ni nihče v britanskem parlamentu skušal pravičeno govoriti o arabskem primeru. Bojim se, da je v britanskem parlamentu kar preveč zagovornikov Izraela!«

Ko so ga vprašali, kaj misli o nevtiralnosti Egipta, je Naser odgovoril, da Egipt ne more biti nevtralen že zato, ker ga veže sporazum z Veliko Britanijo o Sueškem prekopu še za sedem let. »Za Egipt ni važno, če bo nevtralen ali ne, pač pa, da ne bo pod gospodstvom tuje sile, je dejal.

Uradni krogi v Kairu izjavljajo glede na Hammerskjöldov predlog za zmanjšanje napetosti na izraelsko-egiptovski meji, da Egipt ne dopušča, da bi se kdo vmešaval v njegove suverene pravice in da ne bo trpel pritiska od zunaj. Egipt zahteva, da se umaknejo iz področja El Audže vse policijske enote, češ da ne gre za napol redno vojsko. Egipt dalje ne priznava trojne deklaracije zahodnih sil iz leta 1950 o statusu quo na Srednjem vzhodu, prav tako pa tudi ne bo storil kakršnegakoli napadalnega koraka.

»Al Akbar« piše danes, da je neutemeljena trditve pomočnika ameriškega ministra za zunanje zadeve Georga Allena, da je Egipt odklonil ameriško ponudbo za dobavo orožja. Casopis pravi, da so ameriške obljube pripravile Egipt do tega, da je izgubil tri leta, in pri-

Nemška industrija

Kadar govorimo o nemški industriji, govorimo seveda o industrijski proizvodnji v Zahodni Nemčiji, ki je majli do Vzhodne Nemčije je le malo podatkov o njenem industrijskem razvoju. Vlada Zahodne Nemčije pa izdaja vsak mesec zelo natančne podatke o industrijski proizvodnji v državi. Iz teh podatkov je na primer razvidno, da se je meseca septembra letos industrijski produktivni indeks v primerjavi s svojim temeljem v letu 1936 dvignil v vsakem delovnem dnevu od 190 na 215 ali za 8 odstotkov. Obseg industrijske produkcije se je letos v primerjavi s septembrom lanskega leta dvignil za 14,4 odstotke.

Podatki vlade v Bonnso so bili sestavljeni po stanju meseca septembra, ker je ta mesec nekakšen mejnik med poletno in jesensko konjunkturo dobo. V tem mesecu se bodo podatki v marsičem spremenili in se da pričakovati, da bo zahodnonemška industrijska proizvodnja še večja, kot je bila v dobi, ki jo upošteva pregled od konca meseca septembra. Tudi v dobi septembrskega pregleda so bile velike spremembe in se je tako na primer obseg industrije, ki izdeluje predmete za splošno potrošnjo, povečal že v enem mesecu za 14 odstotkov. Proiz-

NOVICE V SLIKI

Maroški sultan Ben Jusef se v Parizu posvetuje s francoskimi državniki o bodočem statusu Maroka. Kot zmano, bo 16. novembra odpotoval v Rabat, kjer bo spet zasedel maroški prestol. — Na sliki vidimo prihod Ben Jusefa v Pariz. Od leve na desno: princ Moulay Hassan, sultan Ben Jusef, ministrski predsednik Ben Sillmane in član kronskega sveta Si Bekkal.

Saret pojde kupovat

Izraelski zunanji minister se odpravlja v Washington z zahtevami po orožju — Izraelci so že pripravili odgovor na Hammerskjöldove predloge

JERUZALEM, 8. nov. (AP) Izraelski minister za zunanje zadeve Moše Saret bo ta teden odpotoval v ZDA, kjer bo ponovno razložil izraelsko zahtevo o glade dobave orožja. Zastopnik izraelskega ministristva za zunanje zadeve pravi, da potrebuje Izrael orožje zato, ker so se obnovili spopadi na izraelsko-arabskih mejah in ker se hoče sovjetski blok vrniti na Srednji vzhod s tem, da bi dobival orožje in gospodarsko pomagala arabskim državam.

Jutri bodo izročili izraelski odgovor na predloge generalnega sekretarja OZN Hammerskjölda o pomirjenju na izra-

Zastopnik britanskega ministristva za zunanje zadeve je izjavil danes, da britanska vlada še ni dobila odgovora na demarše, ki ju je napravila v Tel Avivu in Kairu glede predloga generalnega sekretarja OZN. Povedal je tudi, da Izrael ni poslal britanski vladi nikake zahteve po orožju. Stališče Velike Britanije ostane še naprej, da se je treba izogniti oboroževalni tekmi med Izraelom in arabskimi državami.

Izraelsko-arabski spor in napetost na mejah držav Srednjega vzhoda se da po mnenju vplivnega časopisa »Hindu« iz Madrasa odpraviti samo »z rešitvijo problema arabskih beguncev, ob sodelovanju Izraela, s priznanjem arabskih držav, da Izrael obstoja in z zavaranjem meja ob poročitvu veslesil«. To pa bo mogoče le, če bo ustvarjena ugodna ozračja in bo »umerjenost prevladala nad sedanjo maščevalnostjo«. Egipt je po mnenju tega časopisa edina država, ki lahko razbije začaran krog arabsko-izraelskih sporov, ker se zaveda, da je podlaga neodvisnosti tega področja njegov gospodarski razvoj, ki ga ni mogoče doseči v ozračju sporov in stalne vojske pripravljenosti.

TELEGRAMI

WASHINGTON, 8. nov. (AFP) Več ameriških uglednih novinarjev je izjavilo včeraj v Kongresu, da je svoboda poročanja o delu ameriške vlade tako omejena, da resno ogroža pravico javnosti, da bi bila poučena o dogodkih. Tako so izjavili v pododboru predstaviteljskega doma za vladne zadeve, ki je izjavil anketo o svobodi poročanja.

SEUL, 8. nov. (AFP) Neko južnokorejsko lovsko letalo je strmoglavilo danes na neko šolo v Teguju. Mrtvi so pilot in 8 učenecov, ranjenih pa je 30 otrok.

BUENOS AIRES, 8. nov. (AFP) Argentinska policija je sinoči v Buenos Airesu razgnala sestanek komunistične partije. Več ljudi je laže ranjenih, nekaj pa so jih aretirali.

TOKIO, 8. nov. (AFP) Združeno poveljstvo sporoča, da je vojaško letalo, ki je vozilo tri poljske predstavnike v komisiji za premirje na Koreji, strmoglavilo, ker ga je

Bayar se je vrnil v Ankuro

Aman, 8. nov. (Reuter). Predsednik Turčije Dželal Bayar je odpotoval danes iz Amana po šestdnevnem uradnem obisku v Jordanu. Bil je gost kralja Huseina. Dželal Bayar je prvi turški predsednik, ki je po prvdi atamanskega cesarstva v prvi svetovni vojni obiskal Jordan.

jih imajo v obratih drugih industrijskih panog. Rudarstvo in železarstvo v Zahodni Nemčiji bo doživelo resno krizo, če ne bo vlada pravočasno poskrbela za zboljšanje delovnih pogojev v vseh obratih teh dveh zelo važnih industrijskih panog.

Vseh zahodnonemških industrijskih obratih je bilo v prvi polovici letošnjega leta zaposlenih okoli 900.000 delovnih moči več kot v prvi polovici lanskega leta. Vseh zaposlenih delovnih moči je bilo po koncu meseca septembra zaključni statistiki 17,8 milijona, kar presega stalež zaposlenih delovnih moči lanskega leta za 5,8 odstotkov. Stevilo brezposelnih se je znižalo skoraj za 40 odstotkov v primerjavi z lanskim letom in je bilo tako letos konec septembra v vseh industrijskih obratih samo še 4,7 odstotka brezposelnih, medtem ko jih je bilo pred dvema letoma 5,5 odstotka. Moških brezposelnih delovnih moči je bilo pred enim letom še 3,9 odstotka, zdaj pa jih je samo še 1,8 odstotka. Za vse te brezposelne delovne moči pa je na razpolago nad 155 tisoč delovnih mest in je zaradi tega število brezposelnih delovnih moči pravzaprav fiktivno, ker so od pristojnih uradov med brezposelnimi všteti tudi delavci in delavke, ki jim ne bo težko najti primerne zaposlitve.

Napredek industrijske proizvodnje se vidi tudi v zunanji trgovini Zahodne Nemčije, pri kateri se je vrednost uvoza zvišala za 5, vrednost izvoza pa za 6 odstotkov. V primerjavi s povečanjem industrijske proizvodnje pa zvišanje zahodnonemškega izvoza ni v pravem skladu in so že mnogi gospodarski strokovnjaki izrazili svojo zaskrbljenost, da bo imelo gospodarstvo Zahodne Nemčije velik škodo, če ne bo našlo novih tržišč za svoje industrijske izdelke. V zadnjih mesecih se je precej omejilo kupovanje zahodnonemških industrijskih izdelkov v Egiptu, Turčiji, Avstraliji, Argentini in Braziliji. Zahodna Nemčija mora nujno nekaj storiti, da se bo spet povečala njena aktivnost na trziščih tretjih držav ter da si bo hkrati pridobila za izdelke svoje industrije še druga tržišča.

Kaj bo z gimnazijo v Stični?

Dosti je bilo že govora o tem, da je treba spreminiti sestav visokošolskega učnega programa, kajti je danes na ljubljanski univerzi procentualno manj, kakor pred vojno. Načelo socialističnega šolstva nudi možnost za študij čim širšim slojem. Prav zaradi tega je bilo po osvoboditvi ustanovljenih poleg veljših gimnazij nižjih tudi več gimnazij na našem podežlju. Kakor kaže, pa te podeželske višje gimnazije doslej niso uspelo izvršile svojega poslanstva.

ZAKAJ VEDNO MANJ DIJAKOV

Štiška gimnazija bi lahko dosti pripomogla k temu, da bi se število visokošolskega kmečkega poretka povečalo, posebno se zato, ker deluje na enem izmed kulturno najbolj zaostalih področjih pri nas. Mladina iz teh krajev je le redko študirala. Posebno v Subi krajini je študent se danes zelo redko. Prikazovali je bilo, da bodo predvsega izkoristili priliko, ki jim jo nudijo študijski zastonj, saj jo imajo skoraj doma, žal pa se število dijakov iz leta v leto manjša. Letos so jih za peti razred komaj obrali dovolj. Do te krize je prišlo predvsem zaradi izredno slabega rezultata pri letošnji maturi. Vendar je bil ta poraz pri maturi le povod, vzroki pa so globlji in starejši.

Niža gimnazija na deželi že ima tradicijo in opravičilo za obstoj, saj jo mora opraviti vsakdo, ki si hoče pridobiti kraškega poklica. Drugega je v višjo. Po dovršeni maturi dijak še nima nobenega poklica in edini namen višje gimnazije je priprava za študij na univerzi. Za to pa mora imeti dijak, predno se bo vpisal v višjo gimnazijo, neko materialno jamstvo, da po končani maturi ne bo pristiljen ostati doma. Na študentski gimnaziji študirajo predvsem dijaki kmečkega poretka. Njihov socialni položaj pa ni kaj prida; otroški doklad nimajo, starši nimajo zadostnih dohodkov, da bi plačevali celo stroškovno v mesto, štipendij pa v bivšem okraju Ljubljana-okolica načelno niso podeljevali visokošolscem. Vidimo torej, da je imel dijak štiske gimnazije slabe perspektive. Nov zakon o štipendijah bi lahko to stanje izboljšal. Čudno se mi, pa je vendar res, da študentje iz obronkih okrajev laže pridajo, kakor oni iz bližnje in daljnje okolice Ljubljane. Kajti tam je razpisanih razmeroma mnogo štipendij.

Poleg tega so še drugi vzroki. Ki jih tudi ne kaže zastopovati. Predvsem domačni in bližnje okolice z nezaupanjem

gledajo na gimnazijo. Zanimivo je dejstvo, da je bil lani iz štiske občine na gimnaziji samo en osmošolec. Tudi v ostalih razredih višje gimnazije je iz okolice Stične malo dijakov. Temu je predvsem vzrok misljenje ljudi, da hoditi v višjo gimnazijo doma ni nič posebnega. To pa ima svoj izvor v krajevnih razmerah, ki jih človek iz okolice gimnazije najbolje pozna, posebno še, ker se starši vedno posvetujejo z izobražencem — domačinom ali znancom iz mesta, preden se odločijo za vpis svojega otroka na višjo gimnazijo. Ti ljudje pa dobro vedo, da v takem okolju, kakršno je v Stični, ni prav nič ugodno za študij kajti šticičan s sedanjim kulturnim obzorjem res ne more nuditi dijaku osmega razreda gimnazije niti osnovne izvenšolske izobrazbe, ki jo bo potreboval v mestu za študij na univerzi.

KULTURA ZAOSTAJA ZA GOSPODARSTVOM

V gospodarskem oziru je Stična lepo napredovala, medtem ko je kulturno-prosvetni razvoj popolnoma izumrl. Kulturna dejavnost je danes v Stični celo manjša, kakor je bila pred vojno. Največ odgovornosti odpada vselej na štiske inteligencije. Večina te opravlja le svojo službeno dolžnost. Tisti, ki so aktivni, pa so vključeni v gospodarsko dejavnost. Vzrok za kulturno mrtvilo je mogoče v tem, da ima večina profesorjev težave s stanovanjem in drugim, pa tudi v tem, ker niso dobili dovolj pobud od svojih nadrejenih prosvetnih organov. Na vse te stvari gleda ob primerjavi s drugimi kraji po Sloveniji, kjer so dosegli zavidanja vredne uspehe. Dejstvo je, da se ljudje zanimajo za kulturo. Preprosta kmečka in delavska mladina z velikim veseljem uprizarja igre. Ker pa nima nikogar, ki bi jo

ujaval v osnove igralske spretnosti, ostajajo take predstave na zelo nizki stopnji diletantizma. Kmalu bo prišel čas, ko bo treba misliti na plačano strokovno vodstvo, ki bi vodilo podeželske igralske družine. To funkcijo bi lahko zaenkrat prevzeli profesorji — slavisti, ki morajo biti tudi v tej smeri vsaj deloma usposobljeni. V Stični ne bi bilo težko ustanoviti igralske družine, saj manjka samo človek, ki bi imel veselje do tega in ki bi imel vsaj nekoliko sposobnosti za igralski poklic. Stična mora vselej postati tudi kulturno središče.

Iz tega vsega vidimo, da so

Študent in domači kraj

Ob skupščini celjskih študentov

Ta dni so imeli študentje iz Celja in bližnje okolice letno skupščino svojega kluba. Največ so razpravljali o delovanju kluba med ljudmi. V diskusiji sta gošta iz Celja, tovariša J. Zen in A. Svetek, poudarila nujnost delovanja študentov med ljudmi v krajih, odkoder izhajajo. Kajti doslej so bili študentje čisto preveč oddaljeni od dogajanja na terenu in se niso dovolj zanimali za probleme, s katerimi se ukvarjajo naši delovni ljudje po tovarnah in podjetjih. Niso se zanimali za razvoj naše graditve celo tam, kjer bodo nekako aktivni delali. Ema najvznejših nalog kluba mora biti vzpostavitve neposrednih stikov s posameznimi strokovnimi, kulturnimi, političnimi in s sindikalnimi organizacijami v krajih, odkoder izhajajo študentje. Govorili so tudi o položaju v zvezi z novo pravno razdelitvijo celjskega področja, na katerem delujeta sedaj dva kluba, Celjski in Saleški. Oba

pogoji za obstoj višje gimnazije v Stični dokaj slabi tudi zato, ker se je stavba začela graditi pri strehi. Gimnazija ni zrasla s svojimi okoljem, iz katerega bi morala izhajati. V začetku obstoja gotovo ni bilo mogoče drugače ravnati, morali pa bi z razvojem gimnazije posvečati več pozornosti tudi okolici in njeni kulturi. Napaka se je maščevala s tem, da je dijakov na višji gimnaziji vedno manj. Čas je, da se vzame stvar resno v roke in postavi na trdnejše temelje. Od nove občine Ivančna Gorica pričakujemo, da bo v to smer vložila vse svoje sile.

Spominski zbornik ob desetletnici osvoboditve Prekije

Pomurska tiskarna v Murški Soboti je ta dni dotakala spominski zbornik ob desetletnici osvoboditve Prekije, ki je med ljudmi vzbudil precej zanimanja. Zbornik je izdal »Študentski študentski klub. Največ prizadevanja in truda so vložili v to delo člani uredniškega odbora Zdravko Tomazaj, Kajetan Kovič in Vlado Sandor. Zbornik je okusno opremljen z umetniškimi fotografijami ter prikazuje napore Prekijev v desetih letih po osvoboditvi na političnem, gospodarskem, kulturnem in zdravstvenem področju. Zvezni poslanec Ivan

Od blizu in daleč

Krefc je objavil članek o progressivnem usmerjanju političnega razvoja v Pomurju. Pozornost vzbujajo članki Kajetana Koviča o družbeni vlogi priških akademikov, Boruta Belega o kratkem geografskem orisu Prekije, Bogomira Verdeva o letu našega gospodarstva, Vlada Sandorja »Prekija v ljudski revoluciji«, Milana Mašana o »Krajini in domači Prekiji«, Jana Baukarta o ljudskih grbih v Prekiji, Jožeta Majnca o delu Prekijev v likovnem ustvarjanju, Božidarja Borka »Prekija v slovenskem slovsstvu in nekateri drugi.«

Trhovlje za 29. november

V Trbovljah bodo 29. novembra letos kar najlepše proslavili. Na program bodo vključili v kulturni prireditvi in celo tekmovalstvo vseh štirih gledaliških družin, za kar je dala pobudo »Svoboda-Zasavje«. Svoboda — center bo na tem tekmovalstvu najbriž sodelovala s komedijo »Skupno stanovanje«. Svoboda — Zasavje bo igrala »Dovo Roštinok«, Svoboda — Dobrna pa Karjevsko dramo »Kralj na Betanjski svobodi«. Na dan republike se bo prvič predstavil občinstvu tudi nedavno ustanovljeni moški pevski zbor Svobode - Zasavje. (jk)

Občni zbor Zveze borcev v Rogoški Slatini

Te dni je bil občni zbor Zveze borcev v Rogoški Slatini. Iz poročil in razprave je bilo vidno, da je obzorje prihodnosti občanov bilo zelo optimistično. Ugotovljeno je bilo, da je bilo letno priložnostno pomoči za otroke padlih borcev, ki jim je pomagal pri šolanju in dajal gotovo pomoč ter nudil brezplačne politične Obdarili so več partijskih družin poleg tega pa so člani pridno pomagali pri izvenšolski vzgoji mladine in družini. Občan ZB je pridno skrbel tudi za razširitev članstva. Ob koncu so spregovorili več potrebnih sklepov in izvolili nov odbor.

Klub ljudskih odbornikov

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora v Vetrinju so ustanovili klub ljudskih odbornikov, za predsednika pa so izvolili Staneta Šolarja. Ljudskega poslanca in sekretarja občinskega sveta ZKS. Klub so ustanovili z namenom, da bodo na sestankih, na katere bodo povabili tudi uradništvsko gospodarske organizacije, delavskega in družbenega upravitelja ter kulturnega in šolskega delavca, laže obravnavali gospodarske in družbene politične probleme. K temu bo postalo delo ljudskih odbornikov prav gotovo uspešnejše. I. P.

Na Gorškem voljo krajevne odbore ZB

Okrajni odbor Zveze borcev za Gorško je za pred časom začel usnanjavati po vaseh krajevne vase odbore, ki bodo

ke. Doslej so v bivšem gorškem okraju izvolili že okrog 35 krajevnih odborov, do konca letošnjega leta pa bodo izvoljeni vsi. Na Tolminskem so s temi volitvami v glavnem že končali. Krajevnih odborov bo v novem okraju okrog 140, občinskih pa 12. Predvidevalo, da bo organizacija Zveze borcev v okraju vključevala okrog 22.000 članov.

Na občnih zborih borci ne razpravljajo samo o svojih organizacijskih zadevah. Zanimajo jih tudi družbeno samoupravljanje, prosveta in kultura in druge aktualne zadeve. Posebno skrb posvečajo otrokom

precej delavna tudi pri odpravljanju nepravilnih odnosov tovarna, podjetij in ustanov do bivših borcev. Dalje je organizirala komisijo za prekvalkacij. Ta je poskrbela, da so poslali 20 članov na gozdarsko in ekonomsko šolo v Ljubljano oziroma Koper. Najbližnja pa je komisija, ki pri okrajnem ljudskem odboru skrbi za otroke padlih borcev. V. R.

IZ GORICE

Zveza komunistov in Socialistov na zveza na Gorškem se je pripravljala na sestanke in zborničarja, ki bodo najprej v večjih krajih in za posamezne aktivne, zatem pa še po občinah in vseh. Na teh sestankih bodo razpravljali o novi smeri naše ekonomske politike in drugih aktualnih zadevah. V. R.

Zbor volivcev v Domžalah

Ta dni je bil v Domžalah zbor volivcev, ki se ga je udeležil tudi zvezni poslanec Tomo Brejc. Zbranim volivcem je član ljudskega odbora in predsednik sveta za gospodarstvo občine Franc Habjan izrčno poročal o delu ljudskega odbora, hkrati pa je obširno analiziral gospodarstvo v občini. Med drugim je nakazal naloge, ki jih bo moral ljudski odbor v bližnji bodočnosti opraviti. Pri tem bodo imeli zelo pomembno vlogo krajevni odbori v katero je treba zaradi tega izvoliti gospodarsko razgledane in delovno volivce.

Zatem so volivci razpravljali o komunalni dejavnosti. Kritizirali so gostinstvo, ki je v Domžalah nezadovoljivo in o katerem je bilo že precej upravičene kritike. Zato bo mora ljudski odbor izvesti uspešne ukrepe. Ljudski odbor se mora pripraviti na to, da bo kakor letos tudi v bodoče z gradnjami stanovanjskih blokov reševali zelo resno stanovanjsko vprašanje.

Pomemben je bil soglasen sklep volivcev, da bi za nabavo potrebne količine rešnega avtomobila uvedli krajevni samopriplatek. Ta sklep domžalskih volivcev naj bi bila pobuda tudi za ostale občine, kajti na tak način se bo lahko čimprej uvedla ministrstevska resna zadeva po občinah. Na koncu so izvolili devetčlanski krajevni odbor za Domžale.

Ker se je zbor zavlekel, navzročni poslanec Tomo Brejc ni govoril, objubil pa je, da bo čimprej zopet prišel v Domžale in volivce seznanil z važnimi dogodki, ki jih zanimajo, predvsem pa z aktualnimi gospodarskimi ukrepi naše ljudske oblasti za izboljšanje življenjskega standarda delovne sile. Na ta način, pa pripomni še tole: Prav bi bilo, da bi bila prihodnje dvorana zakurjena. V mrazu gotovo nihče rad ne prežede po dve uri, pa tudi več.

To in ono iz kozjanske občine

Bivši borci iz kozjanske občine so se v lepem številu zbrali v občinski dvorani v Kozjem in izvolili občinski odbor Zveze borcev. Zvezni poslanec tov. Helena Borovšak je ob tej priliki govorila o socialistični stvarnosti, ki jo je treba imeti vedno pred očmi. Na naj gres za štipendije ali za brezplačna zdraviljenja v zdravilišči. Priče morajo dobro premisliti, preden podpisujejo poudincev o sodelovanju v NOV, ker so za resničnost podatkov v celoti odgovorne. Hvalevredna je skrb za partijske matere, posebno za starišnje, ki se naj je še stopnjuje. Novemu odboru pa je priporočila, naj v tem partijskem kraju število članov ZB vsakako poveča.

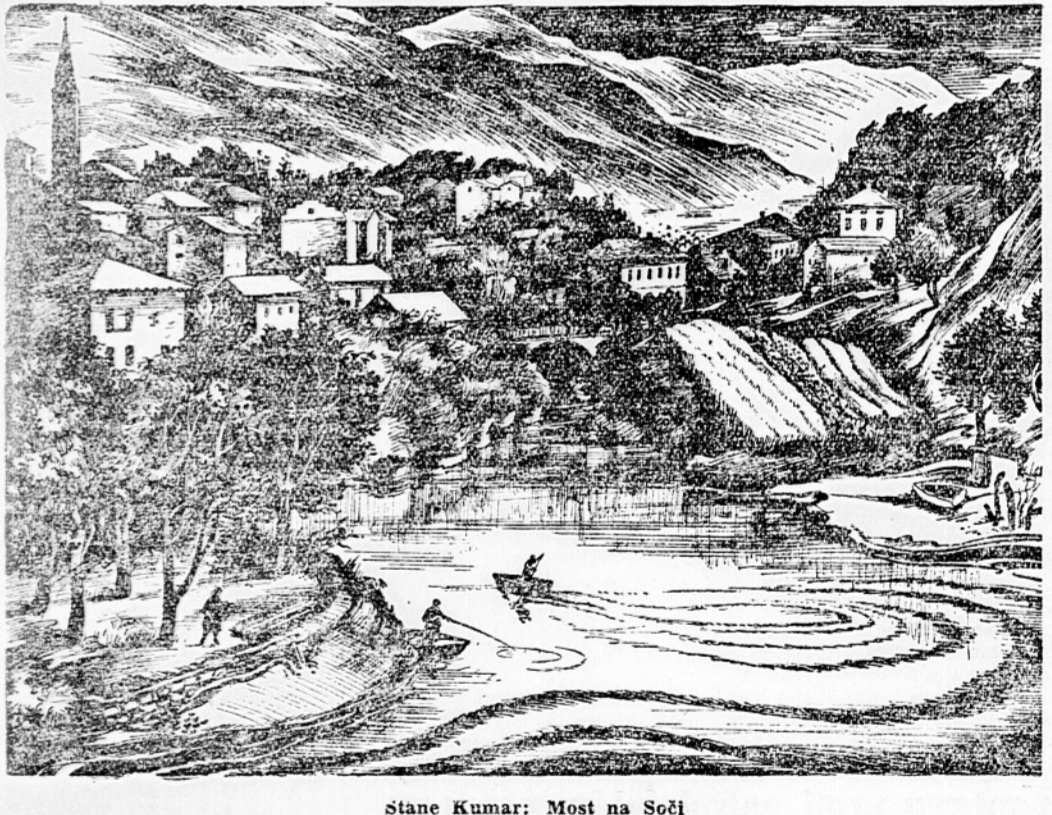
Prodamo dobro ohranjeno TELEFONSKO CENTRALO

tipe Siemens NEHA 3/45 na 24 Voltov

Obrnite se direktno na naslov: **IMPOL, Industrija metalnih izdelkov, Slovenska Bistrica**

Industrija platnenih izdelkov Jarše, p. Domžale sprejme takoj za komercialno službo mlajšo moč z dovršeno ekonomsko srednjo šolo, po možnosti z nekoliko prakse.

Plača po tarifnem pravilniku. Pismene ponudbe pošljite do 15. t. m. upravi podjetja.

stane Kumar: Most na Soči

Grobovi na Koroškem

Predstavniki Zveze koroških partizanov ter šest urada za zvezo FLR Jugoslavije v Celovcu Dušan Bravničar in njegov namestnik so tudi letos na Dan mrtvih postavili spominski borcev, ki so padli v boju proti fašističnemu nasilju, in položili vence na 31 skupnih grobov.

Prvega novembra 1955.

Vseljudska ideja narodnoosvobodilnega boja jugoslovanskih narodov je pripeljala v odrede in brigade NO vojske borce iz vseh strani sveta. Ob oskrnjenem spomeniku v Velikovcu počivajo kosti 83 anti-fašističnih borcev. Ob Jugoslovanih in Koroških Slovenceh leže Rusi, Francozi, Poljaki, Angleži, Avstrijci — ter nemški vojaki, ki je dezertiral iz nemške vojske in se priključil partizanom. Skupna ideja je združila te borce pred več kot desetletji v skupnem boju, smrt pa jih je združila v skupnem zadnjem počivališču.

Detonacija, ki je pretresala pred leti njihov grob, je bila znamenje, da njihovi sovražniki se vedno žive in da te trpe borcev za svobodo niti mrtvih. Bili so se celo mrtvih junakov in jim razstrelili skromen spomenik nad glavjo. To je bil udarec vsem živim in mrtvim borcem, ki so se borili v drugi svetovni vojni z ramo ob rami z zavezniškimi silami proti ničejanskemu nasilju Hitlerjevih krdeci, ki so hotela zagospodariti vsemu svobodoljubnemu svetu. Ta madež, ki je padel tudi na novo državo, v kateri se je to zgodilo, druga avstrijska republika še do danes ni oprala: spomenik stoji še vedno v razvalinah, nacistični zločinci pa so ostali »neznani in nezakazani.«

V Zvezi Kaple je bilo grobov, v katerem je pokopanih 120 partizanskih borcev. Največ je tu jugoslovanskih državljanov. Dva venca, od katerih niti eden dolga trobarvna trakova z zlato obišto rdečo zvezdo, sta postela spet za dalj časa edini okras osamelega groba, na katerem stoji še štiri prepereli križi. In če bi ne bilo še tistih tihih, skromnih Korošcev, ki so tolikokrat odpirali okna, duri in svojja srca borcem, partizanskim kurirjem, ki so v nočeh trkali, da, če teh ne bi bilo, potem tudi na teh gomilah ne bi bila zrahljana niti prst.

Bilo bi tako, kakor v Libuľah nad Pliberkom, kjer je sicer da-

la občina denar za ureditev vseh grobov, pa ga je bilo dovolj le za nemške in ustaške grobove, na katerih so zagorele celo svečnice, partizanski grob borca za svobodo, pa je ostal preraščen s travo in zapuštěn. Ali pa še huje, tako kot s kostimi neznanega partizana, ki leže v kotu mrtvašnice v St. Lipšu v Podjunju. Izkopali so jih v gozdu, kjer je bilo med vojno večkrat partizansko taborišče. Oblasti že dve leti »ugotavljajo identiteto« in tamkajšnji župnik ne sme opraviti pokopa. Bil bi en grob več, en dokaz več...

Resno se človek zamisli, ko se spomni ob pogledu na zapuščeni partizanski grob na mogočno pokopalnico, ki so gasvojini mrtvim uredili v Ljubljani Italijani pa tudi Nemci — tu pa ti prebivalci Zelezne Kaple tiho potojijo, da je njihova organizacija Zveze koroških partizanov že zdavnaj zaprosila pristojne cerkvene oblasti za dovoljenje za postavitev spomenika — odgovora niso dobili še nobenega.

Težko je ljudem pojasniti, ko te vprašujejo, zakaj ne postavi spomenik Jugoslavija: tu je po-

ženica in njene gube na licih so vse mogle. Nepremično se je zazrla v napis: Tukaj počiva partizan..., oče petih otrok, in njegov tovariš Janez N.

Da, bilo je konec leta 1944, ko sta skupaj spala v listjaku blizu Področnice. Izleديل ju je logar Dular in oba ustrelil s puško iz lovske puške. Na dveh razpravih pred sodiščem po vojni se je zrušila stara mati, ker ni mogla gledati zahrbtnega morilca svojega sina in njegovega tovariša. Toda Dularju — in še številnim drugim Dularjem — se ni skrivil doslej niti las na glavi. Celo za glavnega krvnika in organizatorja izseljevanja Koroških Slovencev Mayerja Kalbitscha se je našlo izjevero in je bil »iz zdravstvenih razlogov« izpuščen iz zaporov.

Tihi so grobovi, toda glasno obtožujejo! Zveza koroških partizanov je takoj po vojni zaprosila občino, da bi pomagale igravotiti, kje leže zakopane žrtve, ki jih je Gestapo na skrivaj umoril in zakopal. Odgovor: nobenega odgovora! Prošnje za postavitev spomenikov: nobenega odgovora. Nema razbitina spomenika v Velikovcu: ... da

ni primerno obnoviti ga v stari obliki, ker je levi borec z roko vabil »Za menoj!«, desni pa je z desnico kazal v smeri proti Celovcu.« Odgovor starega Korošca: »Pa ga obrnite proti Jugoslaviji!«

To ni šala, marveč kruta resnica, kako se majhne stvari skušajo predpostaviti velikim resnicam. Ruša naj bi zakrila dokaz o zmagovitih borbi svobodoljubnih ljudi, ki so omogočili, da je med drugimi tudi današnja Avstrija vstala iz ruševin, v kateri jo je pokopal razpadajoči tretji rajh. Se vedno so glasni tisti, ki žele na tak način zastopati zgodovinska dejstva — toda mrtvi so včasih močnejši od živih! Njihov odnos do mrtvih pa samo kaže, da strah, proti katerim se je borilo in se borj svobodoljubno človeštvo, in tam se žive.

Toda taki ali drugačni, pod rušo ali pod marmorjem, bodo ostali tudi grobovi na Koroškem nema priča upora svobodoljubnega ljudstva proti nasilju in tiraniji in kot tak: bi bili drugi republikani naprednim silam v Avstriji lahko samo v čast.

D. R. |

KAKO SE RAZVIJA BORBA PROTI TRGOVINI Z MAMILI

OPIJ V ŽENEVI

Komisija za mamila Organizacije združenih narodov, ki je doslej zasledovala v New Yorku, se je s svojimi strokovnjaki in sekretariatom preselila v Ženevo. Čez nekaj mesecev bodo v Palači narodov namestili tudi kontrolni laboratorij. V tem laboratoriju bodo med drugimi vršili poizkuse, ki bodo z najnovejšimi kemičnimi postopki pomagali določiti izvore opija.

Glavni namen komisije za mamila je sklenitev enotne mednarodne konvencije, ki naj bi nadomestila razne mednarodne pogodbe o nadzorstvu nad prometom z mamili, ki so sedaj v veljavi.

Prva mednarodna konferenca, ki je bila posvečena nadzorstvu mamili, je bila leta 1909 v Sanghaj. Takrat so izdelali sistem mednarodnega nadzorstva. Leta 1921 je bil ta sistem pod pokroviteljstvom Društva narodov izpopolnjen. Leta 1946 pa je Organizacija združenih narodov osnovala posebno stalno komisijo za nadzorstvo nad mamili. Vendar je treba tu pripomniti, da predstavlja odsotnost Kitajske veliko vrzel bodisi na tehničnem področju, kakor tudi na področju nadzorstva samega. Ker Kitajska ni član OZN, je s to državo nemogoče skleniti kakršnokoli sporazum. Povezana z Generalno skupščino ZN se mora Komisija za mamila zadovoljevat z informacijami, ki jih o tem neskončnem ozemlju daje Formosa.

Danes sodeluje pri mednarodnem nadzorstvu mamil okrog 90 držav. Ta nadzorstvena služba skuša preprečiti zlorabo mamil in odstraniti nevarnost, ki jo predstavljajo mamila za ljudsko zdravje in za človeško družbo sploh.

Pri dosedanjem sistemu raz-

lični mednarodni nadzorstveni organi nimajo mednarodnega značaja in ne morejo sprejemati sklepov brez odobritve posameznih vlad. Trenutno obstajajo štirje taki organi: Komisija za mamila, stalni osrednji odbor za opij, organ za nadzorstvo nad mamili (vsi trije organi so odvisni od OZN) in Odbor strokovnjakov za mamila, ki povzročajo toksičnost. Ta odbor pa je odgovoren Svetovni zdravstveni organizaciji.

Komisija za mamila je zakonodajni organ. Ta komisija prouči vsako leto položaje vseh dežel in pregleda poročila, ki jih dajejo vlade teh dežel, kakor tudi poročila mednarodne komisije kriminalne policije. Skrbí tudi za izmenjavo informacij. To je neke vrste mednarodna tribuna, kjer razpravljajo o problemih, ki jih povzročajo nedovoljen promet z mamili.

Osrednji stalni odbor za opij sestavlja osem neodvisnih znanstvenikov, ki ne sprejemajo niti se ne ravna po nikakih vladnih navodilih. Ti strokovnjaki nadzorujejo, da cenitve potreb po opiju, ki jih sporočajo posamezne države, ne presegajo meja in, da države spoštujejo tozadevne mednarodne obveznosti. Isti odbor nadzoruje tudi razvoj mednarodne trgovine z mamili. Bedenje nad to trgovino omogoča odboru takojšnje ugotovitve, če ni neka dežela, ki je nabavila pretirane količine mamil postala morda središče nedovoljene trgovine.

Nadzorstveni organ za mamila je prav tako sestavljen iz strokovnjakov. Tu so štirje, od teh imenuje dva Svetovna zdravstvena organizacija in imata dovoljenje zahtevati od vlad natančne navedbe in v sporazumu z zainteresirano vlado tudi spremiti cenitve potreb po mamili.

Odbor strokovnjakov Svetovne zdravstvene organizacije se bavi predvsem z zdravniškimi pogledi toksičnosti. Raziskuje, če bi neka nova mamila, kot na primer sintetična, ne bila nevarna in če bi bilo primerno postaviti jih pod mednarodno nadzorstvo.

Nadzorstvo nad sintetičnimi mamili, ki so vedno številnejša, je zlasti težavno. Za mamilo, kot je na primer opij, se nadzorstvo lahko izvaja od dežele izvora do odprave proizvoda v različne laboratorije. Mnogo težavnejše pa je nadzorstvo nad mamili, ki vsebujejo na primer

kanapo, ki jo lahko prideluje vsak. Kljub temu so v letu 1954 zaplenili 34.000 ampul sintetičnih mamil, medtem ko so jih leta 1950 zaplenili komaj 239. Borba, ki jo vodijo vsi ti organi, doživlja svoje uspehe pa tudi neuspehe, vendar pa so njeni rezultati kljub vsemu zadovoljivi.

Komisija, ki nadaljuje neutrudljiv boj proti zlorabi mamil, bo v Ženevi redno izdajala bilten, ki bo poleg statističnih objavil tudi članke strokovnjakov o nevarnostih toksičnosti in o vseh sredstvih za njeno preprečevanje.

Pogumna krotiteljica tigrov

Vsi, ki so si ogledali moskovski cirkus, so mnenja, da je krotiteljica tigrov Margarita Nazarova najbolj pogumna od vseh krotiteljic divjih živali. Nazarova nastopa z odraslimi tigri. Na sliki vidimo Nazarovo, ki je splezala na vrh drevesa, odkoder vabi tigre naj splezajo za njo na umetno drevo.

Kriza italijanske filmske umetnosti

Italijansko filmsko mesto Cinecittà blizu Rima je bilo še lani tako aktivno, da je bila italijanska filmska industrija po svoji proizvodnji na drugem mestu za ameriško. Kmalu pa se je položaj spremenil in je zdaj italijanska filmska industrija že v velikih skrbih. O

krizi, ki preti, govorijo na splošno, da je njen glavni vzrok cenzura. To je pravzaprav tudi res, kajti že mnogo italijanskih novih filmov je bilo zadržanih dolge tedne in mesece. Nekateri novi filmi so bili zadržani po 6 do 9 mesecev in je to povzročilo producentom največjo škodo. Italijanski filmski producenti namreč niso močni kapitalisti, temveč skoraj brez izjeme — skromni podjetniki. Državna cenzura ni zelo stroga samo glede erotičnih scen v filmih, ki so namenjeni za inozemstvo, temveč še veliko bolj glede vsebine filmov, ki so v zvezi s častjo vojaštva, duhovščine in uradništva. V tem pogledu je cenzura birokratična do skrajnosti, medtem ko je pri filmih z erotično vsebino, ki jih doma ne predvajajo, temveč takoj pošljejo nekam v Južno Ameriko, zelo popustljiva.

Pri strogi filmski cenzuri ima veliko vlogo tudi katoliški kler. Če predstavniki cerkve izjavijo, da ta ali oni film »za mladino ni primeren«, pomeni to, da bo imela filmska industrija okoli 30 odstotkov izgube pri svojih dohodkih. Če cerkveni predstavniki menijo, da ta ali oni film ni »priporočljiv«, pa to pomeni, da ga sploh nikjer ne bodo mogli predvajati. V vsej Italiji je okoli 12.000 kinematografov, a med njimi jih je nad 5000, ki so pod upravo raznih verskih organizacij in posameznih župnij.

Pri cenzuri filmov pa imajo svoj delež tudi razne politične stranke. Neofašisti so že mnogokrat divjaško napadli kinematografe, v katerih so predvajali filme, ki jim niso bili všeč. Ta vzgled so posnemale tudi že

nekatero druge stranke. Stranke, ki so na vladi, pa seveda tudi po svoje odločajo o raznih novih filmih.

Filmska industrija zapada v stisko tudi zaradi previsokih honorarjev zvezdnikov. Za svoj nastop v kakem filmu dobi na primer Gina Lollobrigida 30 milijonov lir, še več pa je že nekajkrat dobil Vittorio de Sica. Take visoke honorarje morajo filmska podjetja izplačevati pač zaradi tega, ker se italijanska publika mnogo bolj zavzema za nosilce glavnih vlog kot pa za vsebino novih filmov.

Vse to in še marsikaj drugega je nekaj čudnega v deželi, ki ima razmeroma največ ljubiteljev filma. Po sedanjih statistiki pride namreč na vsakega prebivalca Italije na leto 16 obiskov

in popijejo naročene jedi in pijače. Ko postanemo jutra sveža in hladna, zlasti pa pozimi, zahtevajo gostje tudi toploto.

Restavracija se je poslužila novega sistema ogrevanja. Pred restavracijo so postavili celo vrsto stebrov, na katere so pritrjili posebne plinske grelce, ki odgoraj navzdol ogrevajo voznike in potnike, pa tudi strehe avtomobilov. Ker ti grelci ogrevajo direktno objekte in ne sam zrak, ta toplota ne vpliva na tekoče gorivo samih avtomobilov.

Nasprotni sistem, to je sistem ohlajevanja, pa je sestavljen iz železnih cevi, ki so vertikalno zabite v zemljo v razmaku nekaj metrov. Visoke so tri metre, na vrhu pa so povezane z vodoravnimi cevmi. Na vsakem stebriju je pritrjena dvehvalna naprava za hlajenje z daljšo žico za vključitev tega sistema v že obstoječi hladilni sistem na samem kamionu, ki je za prevoz mleka in mlečnih izdelkov posebej grajen. Kamione natovarjajo z mlekom že zvečer, zato v vročih dneh pripeljejo kamione do tla ohlajevane naprave in tu parkirajo cel noč, da lahko naslednje jutro razvozijo v mesta sveže, nepokvarjeno mleko.

Športniki na prižnici

Da bi privabili več mladine v cerkev je neki angleški pastor iz Bridgeporta pripeljal v cerkev slavne športnike, da bi ti namesto njega brali biblijo.

Ziv na smetišče

Pred kratkim je v Baltimore 57-letni Charles Brogden po celonočnem pijančevanju legel v zaboj za smeti in trdno zaspal. Zbudil se ni niti naslednjega dne, ko so delavci natovorili zaboj na kamion in ga odpeljali iz mesta. Sele takrat, ko so ga iz višine sedmih metrov vrgli s smetišča vred na občinsko smetišče, se je Brogden prebudil. Na srečo se ni pri padcu nič poškodoval.

Televizija Amerika-Evropa

Predsednik neke velike ameriške radijske družbe je izjavil, da bodo v petih letih že lahko prenašali ameriške televizijske programe v Evropo. Prenašanje televizijskih programov iz Amerike v Evropo bo omogočila veriga postaj za mikrovalove, ki bo premostila Atlantik. V desetih letih pa upa, da bodo pošiljali televizijske programe iz Amerike tudi v Azijo.

Sporno državljanstvo

Pred kanadskimi oblastmi v Montrealu se je pojavil problem ali bo mala Foster, ki je stara komaj nekaj dni, državljanka Kanade, ZDA, Holandske ali Jamajke. Deklica se je namreč rodila v višini tisoč metrov nad ozemljem Združenih držav Amerike. Njeni starši so iz Jamajke; luč sveta je zagledala v holandskem letalu, prvič pa je stopila na zemljo v Montrealu v Kanadi. Njena mati Gloria Foster se je na Jamajki vkrcala na letalo, da bi jo preneslo v London, kjer je njen mož. Nad Pensilvanijo pa se je število potnikov v letalu povečalo za malo Foster.

Podzemsko pristanišče za švedsko mornarico

Kljub njeni nevtralnosti je znano, da ima Švedska eno izmed najmodernejših armad na svetu. Tudi mornarica ni majhna, kar je pa še več vredno, je to, da je zelo sodobna. Pred kratkim so švedske oblasti izdale javnosti še eno tajnost. Ob vsem Baltiku so napravili v skalnata obrežja posebne tunele, kjer lahko pristajajo tudi največje vojne ladje. Na sliki vidimo švedskega rusilca »Upplanda« (830 ton) zasidranega v podzemskem pristanišču. Ta pristanišče, so vama pred bombardiranjem, obenem pa se na ta način lahko dobro skrije razmeroma velika flota

Ženitveni posredovalci

Njihovi klienti in dohodki

V Parizu je 98 koncesionarnih ženitvenih posredovalnih uradov, v raznih pokrajinah Francije pa jih je še nad 300. V zadnjem času dobiva pariška policijska prefektura mnogo prošenj za dovolitve novih takih posredovalnih uradov. Vse posredovalnice za ženitve imajo več nameštencev, po največjih statističnih podatkih pa imajo vse skupaj že nad 250.000 nameštencev. Kako je mogoče, da je danes v Franciji, ki je napredna in raznim predsodkom nasprotna država, tako veliko področje obrti ženitvenega posredovanja?

Kliente ženitvenih posredo-

valnic je treba deliti na dve kategoriji: v prvi kategoriji so plašljivi in nerodni ljudje, v drugo kategorijo pa spadajo tisti, ki imajo dobro preračunane namene. Težko je reči, katera kategorija je močnejša. V drugi kategoriji so očetje in matere tako imenovane boljše družbe, ki skrbí za omožitev svojih hčerk ne prepuščajo več raznim plesnim prireditvam, temveč zaradi enostavnosti samo še agenturi za ženitveno posredovanje. Nekdaj so premožne družine pošiljale svoje hčerke v najrazličnejše plesne tečaje, da bi tam našle svojega bodočega življenjskega partnerja, zdaj pa za tako iskanje ni več časa. Vseposvobod so agenture ženitvenega posredovanja in pri njih se to v najkrajšem času opravi. Po statističnih podatkih je samo ena agentura za ženitveno posredovanje, ki je bila ustanovljena pred šestimi leti, že dosegla združitve 23.485 zakonskih zvez.

Ženitveni posredovalci so veliki psihologi in ko izkoristijo razne časopisne oglase, s katerimi išče »samostojna starejša žena dobrega in mirnega družabnika za izlete« ali pa »uradnik na stalnem mestu primerno družabnico v svojem prostem času«, jim to še zdaleč ne zadostuje. Ustvarili so sistem nevsiljive reklame za svoje urade in ta sistem se uveljavlja v vseh državah, kjer so kandidati za zakonski stan.

Agenti posredovalnic se posebno zanimajo za plašljive in nerodne ljudi obeh spolov in, kakor kažejo podatki iz poslovnic, je takih klientov največ in še od njih tudi največ zaslužil. Ko odkrije agent ženitvene posredovalnice plašljivega mladeniča, ki si zelo želi zveze s kakim dekletom, ga najprej temeljito psihološko presodi od vseh strani, potem pa mu popolnoma neobvezno pošilja razne ponudbe. Baj se nikdar ne zgodi, da vsaj ena taka ponudba ne bi učinkovala in da ne bi posredovalnica pridobila novega klienta. Ko se plašljivi klienti pojavljajo po prvih ponudbah, jim v posredovalnici znajo povedati še marsikaj o ponudbah, ki si jih prej sami v svoji plašljivosti niso znali niti predstavljati.

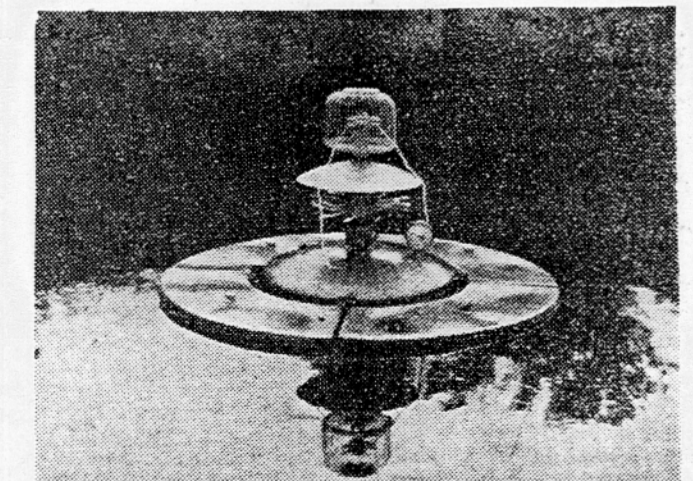
Ženitvene posredovalnice v Parizu in v vsej Franciji so torej v polnem obratu, z njihovo pomočjo je sklenjeno mnogo zakonskih zvez in, če se take zveze kmalu razbijejo, pa ima posredovalnica spet novo delo in nov zaslužek.

Po naročilu:

toplo ali hladno

V ZDA sta se skoro istočasno pojavila dva izuma, ki sta si po učinku popolnoma nasprotna:

Naprava proti petrolejskim požarom

V velike bencinske rezervoarje so začeli nameščati posebne naprave, ki jih požene v pogon povečana temperatura. Strokovnjaki trdijo, da pogasijo ogenj v nekaj sekundah.

eden je za ogrevanje, drugi pa za hlajenje. Za oba ta izuma se zanimajo lastniki avtomobilov. Za ogrevanje potniški avtomobili, za hlajenje pa tovorni, ki prevažajo blago, kateremu škoduje prevelika vročina.

V mestu Milwaukee je restavracija pod milim nebom, kamor se gostje pripeljejo kar z avtomobili in iz njih sploh ne izstopijo. V avtomobilih pojedjo

Rajska ptica zaščitena

Turistični svet Trinidada in Tobaga v Zahodni Indiji je sklenil, da bo otok Mali Tobago spremenil v park za rajске ptice, ki bodo tamzivilale zakonsko zaščito. Otok Mali Tobago je že leta 1909 spremenil v zaščitni park za rajске ptice ljubitelj ptic Sir William Ingram. Takrat je obstajala velika nevarnost, da bo rajška ptica popolnoma izumrla na otoku Arau v Malajskem otočju, ki je bilo edino bivalistično teh ptic. Ljudje so jo namreč neusmiljeno streljali zaradi pohlepa po njenem lepem perju.

Avtomobilski za igralce golfa

Na ameriških igriščih golfa se bodo kmalu pojavili mali električni avtomobili, ki bodo igralcem golfa znatno olajšali njihovo tekanje po polju. Te avtomobile, v katerih bo prostora za tri ljudi, bo pogonjal majhen električni motor, ki ga bo oskrbovala baterija. Prvi avtomobilček za igranje golfa bodo poklonili predsedniku Eisenhowerju, ki je znan kot navdušen igralec golfa.

Z jadralnim letalom v stratosfero

Čeprav razpolaga letalstvo z reaktivskimi letali in raketami so se raziskovalci stratosfere vrnili k mnogo skromnejšemu letalu — k jadralnemu. Pokazalo se je, da lahko jadralna le-

tala pod ugodnimi pogoji dosežejo višine, ki so sicer dostopne samo reaktivskimi letalom. Po drugi strani pa prevozna sredstva, ki z ogromno brziho lete skozi stratosfero, niso primerna za natančno opazovanja, zato je mnogo primernejše dosti počasnejše jadralno letalo. Zato so raziskovalci predlagali, da bi skonstruirali jadralno letalo s kabino za pritisk, opremljeno z vsemi potrebnimi napravami za polete v največje višine, ki ne bi nosilo samo mnogostevilne instrumente temveč bi omogočilo tudi enemu znanstveniku daljše bivanje v stratosferi.

Čeprav zveni to nekoliko neverjetno, ni to v nobenem primeru fantastičen načrt. V zadnjih šestih letih so člani jadralnega kluba v Južni Kaliforniji s svojimi jadralnimi letali dosegli velike višine, v katerih so lahko leteli brez kabine za zračni pritisk in brez umetne oskrbe s kisikom in ogrevanjem. Rekord takega poleta z jadralnim letalom je bil 13.275 čevljev. Pri tem so naleteli na enega najzanimivejših zračnih tokov — ponesel jih je veter, ki prihaja iz Tihga oceana, v Kaliforniji pa udarja v strne stene Sierra Nevade in, se obrne navzgor. Strokovnjaki so mnenja, da bi ta veter lahko ponesel specialno izdelano jadralno letalo s široko površino (razpon bi znašal 36 metrov) celo v višino 21.000 metrov! Jadralno letalo bi bilo opremljeno z vsemi znanstvenimi in tehničnimi napravami, vzlet pa bi trajal tri ure. Stroški za izgradnjo takega jadralnega letala bi znašali okrog 200 tisoč dolarjev.

Poplava v Benetkah

Nedavno so hudi nativi povzročili pravo poplavo v Benetkah. Na sliki vidimo Benetčane na poplavljenem Markovem trgu

PISE: JANEZ TRNOVC

ZAOČETOM

RISE: MIKI MUSTER

Mravljinčar se je menda čutil povsem varnega in mirno nadaljeval svoje večerje. Osmunkil je z polpitvega jezika naj nalepjen mravljine in jih pozabal za največjo slastičo, nalepil nanj brž druge in povabil to delo najmanj pol ure z tako naglico in verno, da ga je bilo veselje opazovati. Mravljine so nemirne begale sem in tja, a bilo jih je vedno manj.

134. Tedaj je nenadoma od nekod prisopihal upehan Kuni, zavohal nenavadno žival in se pognal proti njej z takim besom, da jo je zvrnil po tleh. Tak položaj je pa mravljinčarju nemara celo prijal, zakaj edino njegovo orožje v boju z napadalcem so bili mogočni kremplji, s katerimi bi mogel psa celo ubiti, če ne bi bil dovolj spreten in previden.

135. Kuni je skušal mravljinčarja zagrabiti za vrat, česar mu pa krempljar ni dovolil. Izmikal se mu je tako spretno in ga obdelaval s kremplji s tako silo, da se je pes pričel odmikati, in kasno je bilo, da se bo celo popolnoma umaknil s bojišča. Dečka je to presenetilo, zakaj poznala sta ga dotlej kot neustrašnega junaka, pripravljeneja na spopad s komerkoli in kjerkoli.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Kozar Franc Celje.
 Vprašanje: Ali je vajenec kovinske stroje, ki je v 4. mesecu učne dobe postal manj znojen za delo zaradi nesreče, ki jo je utrpel izven dela, upravičen do invalidnosti?
 Odgovor: Po čl. 37 zakona o socialnem zavarovanju ima pravico do invalidnine zavarovavec, katerega delovna zmožnost je zmanjšala zaradi bolezni ali nesreče izven dela za več kot 1/3 do 3/4 le pod pogojem, če ima določeno delovno dobo, in sicer zavarovavec, ki še nima 50 let, 5 let, zavarovavec, ki ima več kot 50 let, pa 10 let delovne dobe. Glede na na navedeni predpis pa vajenec, za katerega sprašujete, ni upravičen do invalidnine.

M. M. L.
 Vprašanje: Ali in pod kakšnimi pogoji je smakna oseba upravičena do porodniškega stanovanja?
 Odgovor: Po čl. 12 republiške uredbe o razdeljevanju in odpuščanju stanovanj, se lahko podeli samski osebni enosobno družinsko stanovanje le izjemno, in sicer samski osebi, ki ji je potrebno lastno gospodinjstvo iz zdravstvenih razlogov, če je to potrjeno z zdravniškimi potrdilom bolnice ali drugega zdravstvenega zavoda (zdravniško spričevalo ne sme biti starejše od 6 mesecev), nadalje nad 50% vojaškemu vojniku in invalidu ali delovnemu invalidu, ali pa moškemu prostulcu, ki je star nad 55 let, oz. ženski prosilki, ki je stara nad 50 let.

Kupon
 za pravno posvetovalnico S. p. »Odgovori na vprašanja«

Pravni nasveti v »SLO/ENSKEM POROČEVALCU« - BREZPLAČNO!

SENTJARSKO GLEDALIŠČE - LJUBLJANA

Sreda, 9. nov., ob 20. Finžgar: »Divji lovec«, ljudska igra, izven.
 Sobota, 12. nov., ob 20. Finžgar: »Divji lovec«, ljudska igra, izven.
 Nedelja, 13. nov., ob 18. Goerner: »Pepelka«, pravljina igra z godbo, petjem in plesom.
 Nedelja, 13. nov., ob 20. Finžgar: »Divji lovec«, ljudska igra, izven.
 Če so bile vse predstave doslej razpodeane in mnogo obiskovalcev ni dobilo več vstopnic, jih kupite že v predprodaji pri blaginji v Mestnem domu, Rezerviranje tel. št. 32-860.

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE
 Četrtek, 10. nov., ob 20: George Axelrod: Sedem let skomin, premiera, premierski abonma in izven.
 Petek, 11. nov., ob 15: Aleksandar Marodić: Operacija Altmark, TV srednješolski abonma.
 Sobota, 12. nov., ob 20: George Axelrod: Sedem let skomin, sobotni abonma in izven.
 Nedelja, 13. nov., ob 15:30: George Axelrod: Sedem let skomin, nedeljski abonma in izven.

PREDAVANJA

Slovensko zdravniško društvo vabi vse tov. zdravnike in medicince višjih semestrov na predavanja doc. ing. Jenčka Ladislava: »Doza pri ultrazvočnem obsevanju«. Predavanje bo v petek, 11. novembra 1955, ob 19.30 uri v predavalnici Interne klinike - P Ljubljani.

Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov bo priredilo v petek, 11. nov. 1955, v predavalnici rudarsko-metalurškega oddelka Tehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Askerčeva 32 (velika predavalnica pritličje P. 5), ob 20. uri predavanje ing. Jerin Albina z naslovom: »Avtomobilski promet v ZDA«.

Obveščamo vse rezervne oficirje Zelene Jame in Jars, da je 10. XI. 1955, ur 12. dnevni izdajski togovaga doma splošno predavanje. Predava kapetan I. Brezovec. - Vabljeni!

KINO

DELAVCE sprejme špecerijsko podjetje »Emona«, Ljubljana, Boštnikov trg 3. 2111-1

INDUSTRIJE IN PODJETJA LR Slovenije! Prevzamem zastopstvo ali predstavnostvo za LR Srbijo. Imam svojo pisarno, telefon in svoj avto »Volksvagen« za potrebna terenska potovanja. Filipovič, Beograd, Varšavska 6, telefon 22-688. 20902-1

OBRTNO PODJETJE »Precizna mehanika«, Ljubljana, Copova 44, razpisuje mesto knjigovodje. Pogoj: večletna praksa. Plača po dogovoru. Nastop službe po dogovoru. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosedanje službe pošljite na upravo podjetja. - Sprejemamo priučeno ali kvalificirano trgovsko moč. 2158-1

SPREJMEMO takoj prodajalca ali prodajalke za knjigarno in papirnico. Državna založba Slovenije, Mestni trg 28. 2155-1

SPREJMEMO administrativno moč s končno srednjo ali dvorazredno trgovsko šolo in z znanjem strojeplasti. Nastop službe takoj. Mestna kanalizacija, Ljubljana, Ambrožev trg 7. 2151-1

PUSKARNA KRANJ sprejme absolutno srednje ekonomske šole - tudi začetnico - za delo v komercialni in večje število puškarjev, orodjarjev ali ključavničarjev vajenih ročnega dela. Plača po tarifnem pravilniku - dogovoru. 2158-1

FANTJA, takoj sprejmem h mojem - Pavšič, Ul. Milana Mejcena 8, Šiška. 2146-1

IŠČEM honorarno zaposlitev. Ponudbe pod »Nemška korespondenca« v ogl. odd. 2114-1

IŠČEMO več uslužbencev za delo v turističnem podjetju. V poštev pridejo mlade moči z znanjem tujih jezikov. Ponudbe s prepišimi šolskih in ostalih dokumntov in z življenjepisom oddajte v ogl. odd. pod »Turizem« 2143-1

SOFER B kategorije išče službo kjerkoli. Naslov SP Celje. 2140-1

KMETIJSKO GOSPODARSTVO - Črnci-Apače razpisuje po sklepu seje DS mesto upravnika obrata-delošišča. Pogoj! Srednja kmet. šola in 3-letna praksa ali njeva kmet. šola z 8-letno prakso. Plača po tar. pravilniku, nastop službe je takoj na razpolago. - Nadalje sprejme na prakso dva kmet. tehnika, pripravnik. Po končani praksi zagotovljen nastop službe pri KG - Črnci. Sprejem po dogovoru. Pismene ponudbe pošljite s potrebnimi dokumenti in življenjepisom na upravo KG Črnci-Apače. 21139-1

KNJIGOVODJO (-kino) s prakso v združenem knjigovodstvu išče v hitru: Pismene ponudbe z izobrazbo in dosedanjim življenjepisom pošljite na naslov: Kmetijska zadruge Brezje - Gorenjska. 21137-1

BRIVSKO-FRIZERSKO POMOČNICO, zmožno samostojnega dela, tudi moškega, sprejemem. - Naslov v oglasnem oddelku. 21168-1

PRINČENJAM z angleškimi lekcijami. Loos, tel. 22-145. 21166-1

MODERNA SAMSKA SPALNICA, orehov furnir, odlično izdelana, napredaj v mlazarstvu Zveze gl. Vidovska 24. 21169-4

STARE POSTELJE z žimnicami prodam. Naslov: Reber 3, polpodne. 21157-4

HARMONIKO, 80-basno, nujno prodam. Ponudbe v ogl. odd. pod »Klavirska«. 21147-4

NOVO SAMSKO SPALNICO, zelene pleskano, prodam, Naslov v ogl. odd. 21136-4

GASPERČEK, nogavice, gumijaste in črno sukno, ugodno prodam. Lobjana, Cufarjeva ul. 19, pritličje. 21087-4

BATERIJSKI RADIO prodam. - Naslov v ogl. odd. 21131-4

PRASICA do 100 kg težkega (za rejo) prodam. Ilzanska 178. 21130-4

PODGANE, MIŠI IN VOLUHARJE strupite z ing. Prezljevičim pripravil Ljubljana, Wolfova 3. 21089-4

OMARO ZA OBLEKO, kuhinjsko omaro in posteljo prodam. Ogled ob 15. do 17. ure, Nazorjeva 6. 21126-4

KUPIMO večjo količino T železa 70 x 36 x 6 mm ali slinico. Kolovsko podjetje Zalec. 20828-5

PLETILNI STROJ šte. 4 in 6 in stroj za česanje žive kupin. - Ponudbe v ogl. odd. pod »Rabnja za obrt«. 20917-5

KAKRŠENKOLI PROSTOR, pripravljen za predelavo v stanovanje, kupim. Ponudbe v ogl. odd. pod »Prostora«. 21133-7

SLUŽBO v gostilni ali restavraciji za izdelavo in pečenje švapkjev iščem. - Petrič Jovo Smarčinski 22. 21120-1

AVTOLIČARSKI MOJSTER želi spremljati službo. Nastop takoj. Ponudbe v ogl. odd. Slov. poročevalca pod »Sposoben za vse«. 21182-1

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
 Sreda, 9. novembra: Nevenka, Četrtek, 10. novembra: Andrej.

9. novembra 1942 je bila na Korozi ustanovljena Krajska divizija, ki je med narodnosvobodilni bojem sodelovala v 1160 spopadih in dala 10 narodnih herojev.

Na Prirodoslovno matematični fakulteti v Ljubljani je bil diplomant iz matematike Krajnik Vitez s Šuhe pri škofiji Lok.

Internistična sekcija SZD ima svoj redni sešanje dne 12. nov. 1955 v Trbovljah. Po prihodu vstop se bomo ob 16. uri ogledali strojne tovarne, kjer bo nato v avtoran ob 17.30 uri strokovni sešanje. Referiral bodo: doc. dr. Rankota: Endocarditis parietalis fibroplastica; Löffler, dr. N. Starkl: Lupus visceralis in asistent dr. Vani: Priemer eosinofilne celične reakcije. Ugodna zveza z vlaki v vse smeri.

GO-KO
 za vsa mesta, ki imajo avtomobilsko in avtomobilsko pot.

Zahvala. Slovenskemu poročevalcu in Državnemu zavarovalnemu zavodu se zahvaljujem za izplačilo zavarovalnine v znesku 39.600 din, ki sem jih prejela za nezgoda, ki je doletela mojega moža - stalnega naročnika »SP«. Karadžić Neža, Zg. Bela 57, p. Preddvor.

Pot v Kamniško Bistrico je zopet odprta za avtomobilski promet. Planinsko društvo Ljubljana - maica.

Metati denar skozi okno, se pravi, krompir vskladiščiti brez zaščit pred gnitjem. Za 300 kg krompirja je dovolj 1 kg KRO-SANJA.

Gospodinja, varno gospodariti!

CISTINI TRAVEL VERA
 pri čiščenju te ne prevzari.

Ce hočes kvaliteto, zahtevaj samo poznano »Jela« kopalno sol. Osvežuje telo, desinficira in krepi tvoje žilce!

UPORABLJAJTE TUDI VI

Pour Vous
 klinično preizkušeno kremo!

Posebni družabni plesni tečaj za starejše interese (k) (tu di poročene) s sistematičnim poukom vseh najvažnejših plesov in tradicionalne četvorke bo ob pričetku četrtek 17. novembra ob 8.15 zvečer v »Centralni plesni šoli« (poleg Zmajskega mosta). Informacije - vpisovanje vsak dan od 17 do 21. Vodi mojster Jenko.

RAZPISI

RAZPIS
 Bolnica na Jesenicah razpisuje naslednja delovna mesta: mesto specializanta iz ginekologije in porodništva, mesto rentgenskega tehnika, mesto bolničarke, mesto otroške negovalke, dve mesti za medicinske sestre (zdr. pomočnike).

Mesto šefa kuhinje. Prošnjo s kratkim življenjepisom pošljite na naslov: Bolnica Jesenice. Plača po uredbi, dopolnilna plača po pravilniku o plačah.

RAZPIS
 Zdravstvena postaja Kidričevo razpisuje: mesto zdravnika splošne prakse in mesto zobozdravnika ali dentista.

Nastop službe za zdravnika I. I. 1956. Nastop zobozdravnika ali dentista takoj.

Plača po dogovoru. Vlogo za sprejem pošljite na Zdravstveno postajo Kidričevo.

Konfortno stanovanje s centralno kurjavo zagotovljeno. -R

RAZPIS
 Kmetijska zadruga Izlake pri Zagorju ob Savi razpisuje mesto upravnika in trgovskega pomočnika(-co).

Pogoj za upravnika mesto: popolno znanje o kmetijstvu in o vodstvu kmetijskih združenj ter večletna praksa v kmetijskih združenjih.

Za pomočnika(-co) zaželena praksa v kmetijskih združenjih. Plača po kolektivni pogodbi. Nastopovanje preskrbljeno. Nastop službe s 1. I. 1956. Pismene ponudbe pošljite na naslov: Uprava Kmetijske zadruge Izlake. -R

SPORED ZA SREDO

5.00-6.20 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored); 6.20 Naš predlog za Ves jeditnik; 6.25 Reklame; 6.35 Jutrarnji orkestralni spored; Niccolò Paganini: Perpetuum mobile; Pavel Sivček: Divertimento za klavir in orkester; 7.10-7.30 Igrata ansambla Češka godba in kvartet Frank; 11.00 Radijski kolektor; 11.05 Gospodinjaski nasveti; 11.15 V lahke glasbi iz detstva in detelje; 11.45 Mladinski zbori pojo pesmi iz glasbene revije »Grlica« (glasbena oddaja za pionirje); 12.00 Opoldanski operni koncert; 12.30 Kmetijska univerza - Ing. V. Masten: Za boljše pridelke sadja; 12.40 Umetne in narodne pesni poje mešan zbor »Ljubljanski zvon« p. v. Slavka Miheličiča; 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame; 13.30 Spored popularne simfonične glasbe (Arník, Binet, Strauss, Tajčevič, Leskovic); 14.25 Ljudsko prosvetni obzornik: Knjige Prešernove knjižnice; 14.35 Zeleni ste - poslušajte! 15.15 Hammond - orgle v hitu; 15.20 Iz mladinske življenjske: Dve zgodbi dveh mladih piscev; 15.45 Lepe melodije; 16.00 Gospodinjaski omnibus; 16.10 Glasbene uganke; 17.20 Zabavna in zabavna glasba, vmes reklame; 18.00 Domače aktualnosti; 18.10 Pesniški stolpčja (ciklus samospsev iz domače in tuje glasbene ustvarjalnosti); 18.30 Radijska univerza: O ventilaciji in razsvetljavi; 18.45 Igra Vera; Lajos s svojim orkestrom; 19.00 Radijski dnevnik; 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame; 20.00 Mladinska oddaja; 20.20 Četrto večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Fran Levstik: Junec (ob 10-letnici nastanka); 21.30 Ludwig van Beethoven: Sonata za čelo in klavir op. 69; 22.15-23.00 Po svetu javlja; 22.15-23.00 UKV program: Nočni operni koncert; 23.00-24.00 Oddaja za tujino - na val 327.1 m (Prenos iz Zagreba).

MALI OGLASI

SPREJMEMO tovarišico s prijetno kolsko izobrazbo za mezdno knjigovodstvo. »Angora« - tov. pletenin, Ljubljana, Emonska c. 2. Prošnjo osebno ostanite na upravo podjetja. 21132-1

ADMINISTRATIVNO MOČ - za manjše obrtno podjetje v Ljubljani iskano za takoj. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z življenjepisom pošljite v oglasni oddelk pod »12«. 21124-1

SPREJMEMO dobro brivsko-frizersko pomočnico (-ka) v stalno službo. Hrana in stanovanje v hlš. Juvanc, frizer, Ribnica. 21119-1

HOTEL »Grajski dvor« Radovljica nujno potrebuje kvalificirane natakarja - šefa strelbe in kvalificirano kuharico. Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru. Nastop službe takoj. Pismene ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve pošljite na gornji naslov. 21094-1

SLUŽBO v gostilni ali restavraciji za izdelavo in pečenje švapkjev iščem. - Petrič Jovo Smarčinski 22. 21120-1

AVTOLIČARSKI MOJSTER želi spremljati službo. Nastop takoj. Ponudbe v ogl. odd. Slov. poročevalca pod »Sposoben za vse«. 21182-1

UMRLI

Nenadoma nas je zapustila naša ljubljena žena, mamica, hčerka, sestra in teta

IVANKA JORDAN roj. Burica učiteljica

Pogreb nepozabno bo danes, 9. nov. 1955, ob 15. uri iz hiše žalosť, Dragomelj 34, na pokopališču St. Pavel.

Zaljubljeni: mož Jože, hčerka Breda, oče in mati, sestre in bratje ter ostalo sorodstvo. Dragomelj, Maribor, Ljubljana, Beograd, 8. nov. 1955.

ZAHVALE

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so spremljali na zadnji poti našo drago mamo in sestro

MARIJO JAZBEC

4. XI. 1955 v Brancih. Zahvaljujemo se vsem, ki so sržljivo sožalje z venci in cvetjem. Najiskrenejša zahvala dr. Avgustu Spacapanu iz Vipave za njegovo požrtvovalnost in trud ter lajšanje bolečin. Vsem naša iskrena zahvala.

Zaljubljeni: mož, otroci Ivan, Mara, Bogomir, mama in oče, nečakinja Dorica z možem, neotlačljiva sestra in brat z družino. Družina Blizjak - Col

KMETIJSKO POSESTVO OZZ V STIČNI

razpisuje za zgraditev govejega hleva v Šent Vidu pri Stični

JAVNO LICITACIJO

v prostorih Okrajne zadrzne zveze v Ljubljani, Askerčeva 3, dne 23. novembra 1955.

Predračunska vnoja gradbenih del znaša 19.918.062 dinarjev. Rok dograditve je 30. maj 1956. - Elaborate lahko dvignete zainteresirana podjetja na Okrajni zadrzni zvezi v Ljubljani dne 11. novembra 1955 od 9 do 14 ure.

Višina varščine znaša 0,3 % predračunske vsote in se mora položiti pri predložitvi ponudbe skladno s predpisi pravilnika (Uradni list LRŠ 157).

Ponudbe sprejema komisija za licitacijo pri Okrajni zadrzni zvezi Ljubljana do 22. novembra 1955 do 14. ure.

Lesno industrijsko podjetje

Ljubljana

razpisuje

mesto **RAČUNOVODJE** podjetja

Pogoj! potrebna je višja strokovna izobrazba s 3-letno prakso ali pa srednja strokovna izobrazba s najmanj 5-letno prakso kot računovodja v lesni industriji.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite najpozneje do 25. novembra 1955 na upravo podjetja, Ljubljana, Farmova ulica 37-1.

Železarna Zenica

Zenica

obvešča svoje otrošnike, da sprejema promptno dobavo železniških tračnic

Tipa: S 54a, Xa in Iva

Kvalitete: Ia, IIa in IIIa

Dolžine: valjane dolžine

Pošiljka: vagonsko količino - 30 ton

Prodamo

brezhibni tovorni avto

znamke »Bedford«, nosilnost 3 tone

Trgovsko groslistično podjetje »GALANTERIJA«

Ljubljana, Trubarjeva cesta št. 1

„Metalni“ manikajo strokovnjaki

Doslej smo v našem časopisu že večkrat pisali o naporih delovne kolektiva mariborske »Metaine« pri izpolnjevanju proizvodnih nalog, pri prodaji njihovih izdelkov doma in v tujini in o nekaterih drugih problemih podjetja. Na tezeve pa smo preveč pozabljali. Le teh je v tako obsežnem podjetju veliko. Projektivno-konstruktorski biro se bori s stalnimi težavami pri izpolnjevanju strokovnega kadra, ki mu ga primanjkuje. Se vedno primanjkujejo temu biroju tehnični gradbeni in strojni inženjerji ter starejši konstruktorji. Razen tega primanjkujejo ustrezni prostori za gostovanje in željavno skupino. Tehnologji in delavski pripravi svoje delo sicer zadovoljivo opravljajo, vendar je še čutili pomanjkljivo strokovno izobrazbo, zaradi česar tehnološki postopki ne morejo biti dovolj preštudirani. Delavski svet je na svojih zasedanjih ponovno ugotavljal potrebo strokovne izpolnjevanja delavniške priprave s kvalitetnimi uslužbenci. Razen omenjenih težav s kadrom obstajajo še drugi, večji problemi glede rednega dotoka dokumentacije in dodatnih naročil.

Odkar so začeli na Tolminkem z načrtnim pogozdovanjem, se vse bolj opaža med ljudmi nezadovoljstvo zaradi meje med gozdom in pašniki. Če od takrat skoraj ni množičnega sestanka ali zbora volivcev, na katerem ne bi razpravljali o tem, gozdarji bi radi čim več pozovili, planšarji pa bi hoteli imeti čim več pašnih površin.

Zaradi zanemarjenosti ali pa kakih drugih vzrokov je številne pašnike na Tolminkem že znatno prerasto grmičevje, ponekod pa tudi pravo drevo. In ko se sedaj odločajo za čiščenje teh pašnikov, naletijo čisto na ovire pri lokalni gozdni upravi, ki smatra pašnike za gozd. Preden pride do končne odločitve, pa marsikaj mine precej časa in tako se neprepetno čiščenje pašniških površin zavlačuje. Prav zaradi takega spora so že julija prekinili čiščenje ene najobsežnejših planin na Tolminkem — Božice pod Stolom. Čezsotni bi čimprej radi vedeli za mejo na svoji planini na Golbarju, na istem pa so tudi marsikje drugje.

Zaradi navedenega bi bilo morda koristno, da bi čimprej sestavili posebno komisijo, v kateri naj bi bili zastopani okrajna gozdna uprava, okrajna zadruga zveza, prizadeti in morda še kdo. Ta komisija naj bi dokončno in povsod določila mejo med gozdom in pašnikom. Pri tem bo nekaterih delavnicah. Kvaliteta dela mnogo trpi zaradi izredno velike fluktuacije delavcev. Novi delavci potrebujejo določen čas za priučitev, kar je zlasti v tretjem četrtletju v delavnicah zelo očitno.

Za mejo med gozdom in pašnikom

Zaradi zanemarjenosti ali pa kakih drugih vzrokov je številne pašnike na Tolminkem že znatno prerasto grmičevje, ponekod pa tudi pravo drevo. In ko se sedaj odločajo za čiščenje teh pašnikov, naletijo čisto na ovire pri lokalni gozdni upravi, ki smatra pašnike za gozd. Preden pride do končne odločitve, pa marsikaj mine precej časa in tako se neprepetno čiščenje pašniških površin zavlačuje. Prav zaradi takega spora so že julija prekinili čiščenje ene najobsežnejših planin na Tolminkem — Božice pod Stolom. Čezsotni bi čimprej radi vedeli za mejo na svoji planini na Golbarju, na istem pa so tudi marsikje drugje.

Zaradi navedenega bi bilo morda koristno, da bi čimprej sestavili posebno komisijo, v kateri naj bi bili zastopani okrajna gozdna uprava, okrajna zadruga zveza, prizadeti in morda še kdo. Ta komisija naj bi dokončno in povsod določila mejo med gozdom in pašnikom. Pri tem bo nekaterih delavnicah. Kvaliteta dela mnogo trpi zaradi izredno velike fluktuacije delavcev. Novi delavci potrebujejo določen čas za priučitev, kar je zlasti v tretjem četrtletju v delavnicah zelo očitno.

Zaradi omejenih kreditov podjetje ni moglo redno poravnati dospelih računov in zato so imeli ob koncu septembra za okrog 450 milijonov dinarjev neplačanih računov. Ob koncu tretjega tromesečja so ugotovili izredno visoke zaloge materiala, ki znašajo po podatkih materialnega knjigovodstva 9776 ton. Te čezmerne zaloge močno obremenjujejo obratna sredstva in so eden izmed glavnih vzrokov za težko finančno stanje.

IZ SLOV. KONJIC

Sneg in mraz, ki sta nastopila ob koncu oktobra in v začetku novembra, sta povzročila v okolici Slovenskih Konjic precej škodo. Kmetje so imeli takrat na polju še precej sadja, predvsem jabolč, pa tudi nekaj grozdja. Vse to sadje so zadržali v glavnem odkupile po nižjih cenah. Mraz je povzročil nekaj škode tudi v opekarni v Ločah, kjer je zrušila večja količina surove opeke. Škoda je ocenila posebna komisija. Poleg tega so v tem podjetju izgubili letos okrog 30 proizvodnih dni zaradi slabega vremena. Letos bo ta opekarna ustvarila okrog 2 milijona kosov svojih proizvodov. Značen dvig predvsem proizvodnje zidkov je omogočila predelava strojev.

Nov okvir Zveze komunistov

Ker je na Okrajnem ljudskem odboru v Trbovljah zaposlenih precejšnje število komunistov, so sklenili, da ustanovijo aktiv Zveze komunistov, ki bi se od časa do časa sestajali in razpravljali o vprašanjih, ki so specifična za komuniste, zaposlene v državnih upravi. Tako bi na primer razpravljali o tem, kako komunisti vplivajo na ostale uslužbence, če strankam, ki prihajajo na okraj, pomagajo razna vprašanja za naprednega staljša in pod. Prvi sestanek aktiva je bil včeraj.

MARIBOR

Sreda, 9. novembra. Dežurna lekarna: »Planinka« — Glavni trg 20.

NARODNO GLEDALISCE Ob 19.30: Gotovac: »Ero iz onega sveta«, Red LMS-1.

RADIO 5.—7.30 Prenos sponora Radia Ljubljana, 7.30—7.40 Domača poročila in objave, 7.40—8. Slovenske narodne pobe sopranistka Milja Vidic, 8.—8.25. Prenos sponora Radia Ljubljana.

KINO Ptuj: amer. barv. film »Simonska roža«. Murska Sobota: amer. film »Sled v lukci«.

Cetrek, 16. novembra. Dežurna lekarna: »Pri gradu«, Partizanska c. 1.

NARODNO GLEDALISCE Ob 19.30: Camus: Obsedno stanje. Red B.

RADIO 5.—7.30 Prenos sponora Radia Ljubljana, 7.30—7.40 Domača poročila in objave, 7.40—8. Slovenke in dalmatinske naprave izjavja godba na ohihala Dorna JLA p. v. Kapetana Pavla Brzulje, 11.—12. Prenos sponora Radia Ljubljana.

KINO Ptuj: amer. barv. film »Simonska roža«. Murska Sobota: avstr. film »Jaz in moja žena«.

Umetnostna galerija. Razstava grafike tržaškega akad. slikarja Ljuzeta Spacala. Razstavljenih je 89 monotipov, eno in večbarvnih linorezov in lesorezov. Razstava akad. slikarja prof. Ferda Majerja. Razstavljenih je 26 olj, 19 monotipov, 7 rizi in 3 plastike. Obe razstavi sta odprti vsak dan od 9. do 17. ure do 16. novembra. Ob nedeljah in praznikih je galerija v času razstav odprta od 9. do 13. ure.

Krožek za likovno umetnost in zgodovino umetnosti so osnovali v začetku oktobra pod vodstvom prof. Lajčija Pandurja na 1. gimnaziji. Krožek obiskuje 13 dijakov in dijakinj. Začeli so s poukom osnovnih tehničnih prijmov v slikarstvu. Pod strokovnim vodstvom si ogledujejo razstave v Umetnostni galeriji v Mariboru, pa tudi v Ljubljani. Tesno sodelujejo z mladimi kiparji, ki jih je vzgojil akademski kipar Gabriel Kolbič.

Trgovsko podjetje »Planika« Slov. Bistrica poceni prodaja TOVORNI AVTO »Chevrolet«, 3-tonski, v brezhibnem stanju (generalno popravljeno), in visok pisalni stroj znamke »Royal«.

Zdravilišče Dobrna tako ugodno prodaja: tovorni avto, 3-tonski, znamke »Chevrolet«, osebni avtomobil »Olympia« štedilnik, železni, nov, kapacitete 200 obrokov. Ogljed avtomobilov in štedilnika vsak dan od 7. do 17. ure v zdravilišču Dobrna.

Uprava za komunalno gospodarstvo Trbovlje razpisuje mesto GRADBENEGA TEHNIKA z vsaj nekajletno prakso. Ponudbe s kratkim opisom dosedanje zaposlitve pošljite na gornji naslov. Stanovanje zagotovljeno.

SPORT

Kako naj organiziramo vadbo na snegu?

Navedel bom samo vzoren primer, ki naj služi vsem podzvezam in okrajnim zvezam, klubom in društvom za zgled, kako je treba organizirati smučarstvo v smučanju v naših krajih.

Partizan — Narodni dom, društvo za telesno vzgojo in Ljubljana, že nekaj zim uspešno izvaja tovrstne tečaje za svoje članstvo na smučiščih v Tivoliju.

Planirje in članstvo poprej obveščajo pri redni vadbi, kje in kdaj ter pri kom naj se zglase v šolo smučanja. Zbirališče imajo pred svojim domom, kamor najmanjše pripeljejo stari. Tu jih potem po vrstah prevzamejo voditelji in učitelji smučanja ter jih odpeljejo na vadbo. Ob določenih uri pa stari zopet prevzamejo svoje otroke pred Narodnim domom in jih odvedejo domov. Tako so bile vadbne uspešne in smučanje jim ob koncu znano in delalo več naporih pregavic. Tudi pogled na večstogolno doigo kolono je zavdijlivo in društvu je lahko pomosno na tako delo in pravilno razumevanja za to telesnovzgojno panogo.

Podoben način vadbe je organiziral tudi smučarski klub Enotnost z razliko, da so imeli zbirališča kar na smučiščih. Vodstvo kluba, ki se zaveda, kaj pomeni množičnost tudi za izbrano tekmovalca se bo letos lotilo izboljšanja organizacije takih šol ter je za to odgovoren poseben član in priznan smučarski učitelj.

Ta dva primera najbolj zgovorno kažejo, kako se da z nekaj dobre volje in sposobnim kadrom priskrbiti na pomoč našim najmlajšim smučarjem.

Ko se omenjamo kaere, pa najram ugotoviti, da nas je še zmerom premalo, za to so predvsem poklicane smučarske podzveze in Okrajne zveze Partizan, da organizirajo čimveč tečajev za usposabljanje novih vadijevcv smučanja. Društva in klubi pa so dolžni pošiljati v te tečaje take tovariše in tovaršice, s katerih pomočjo bodo pozneje tudi lahko z gotovostjo računali. Med nami ne sme več biti podjetja, usta-

novce, zadržaje ali tovarne, katerih kolektivni bi zavirali usposabljanje takega kadra, kajti ti ljudje bodo pozneje žrtvovali svoj prosti čas in letne dopuste ne samo za svoje otroke, temveč za otroke vsega kolektiva, za mladino nas vseh, za našo bodočnost.

Okrajne podzveze in zveze pa morajo organizirati stalne smučarske šole širom po Sloveniji, v katerih bodo lahko vadili tudi tisti otroci, ki še niso vsjučeni v nobeno društvo ali klub. Preskrbeti si morajo tudi zadostno število vadijevcv in učiteljev. — Podobno bi se morali oprijeti telesne vzgoje ter organizacija Društva prijateljev mladine po svojih kraških.

Lepih zimskih nedelj je pri nas malo. Zato jih je treba tembolj izkoristiti in popeljati otroke večkrat na izlet v bližnje okoliče, s tem vzbudivši v njih otroščje veselje do smučanja, osrčali bodo zvesti zimski naravi in zmali ceniti lepote naše zemlje.

PREPRICAJMO DEDKA MRAZA, DA BO ODBARIL OTROKE S SMUČAMI!

PAJAJAMO VSE POMOC IN POKAZAJMO RAZUMEVANJE VADITELJEM IN UČITELJEM SMUČANJA!

Z A Č N I M O ORGANIZIRATI STALNE SMUČARSKE ŠOLE!

Ko bomo stari vsi to, bo smučanje ostalo pri nas res množično, ostalo bo naš ljudski sport, mladina bo zdrava, kroška, sposobna za delo in odpora, pa nikogar ne bo več bolela glavna pri sestavljanju državnih reprezentance.

Naše najboljšje košarkarice v Ljubljani

Za 11., 12. in 13. november nam najboljšje jugoslovanske košarkarice obetajo zanimive borbe in odlične igre na medrepubliškem košarkarskem turnirju v Ljubljani, ki bo veljal za pregledno tekmovalno naših igralcev pred evropskim prvenstvom košarkarice v Pragi.

Na prireditvi bodo sodelovale štiri ekipe, in sicer prva in druga reprezentanca Srbije, nadalje reprezentanca vrsta iz hrvaške in izbrana slovenska ekipa. Nedvomno lahko največ pričakujemo od prve garniture gostinji iz Srbije, odličnih igralcev večkratnega prvaka Jugoslavije — Crvene zvezde iz Beograda, ki bodo se postavile hrbenico jugoslovanske reprezentance na prvenstvu Evrope v Pragi. Najprejnejše igralke iz Zagreba in Splita se bodo po svojih močeh trudile za uspeh hrvaške reprezentančne vrste.

Domači igralci na turnirju v Ljubljani nikakor ne kaže podcenjevati, zlasti se ne po kvalitetskem turnirju v Beogradu, kjer sta oba najboljša slovenska

predstavnika pokazala solidno znanje. Slovenske igralke so bile mlade in v prav gotovo mnogo obetajo. Hude konkurence na ljubljanskem turnirju so lahko zelo vesele, mimo njih pa seveda tudi ljubitelji dobre ženske košarke.

Slovenske igralke so se za prvenstvo medrepubliški spopadi pripravile v svojih matičnih društvih, od ponedeljka pa so v Ljubljani. Skrb za prevoz prevela dobra znanca ljubiteljski košarke tov. Brumen in Bl.

Slovensko reprezentanco bodo sestavili iz naslednjih igralcev: Markovič, Welinger, Penov, Lovin, Bertič (vse »Ljubljana«), Novljan, Kos, Porenta, Mrak, Prša (vse ASK »Olimpija«), Pirc, Stažek, Glušček, Gorup, Mirnik in Cerne (vse »Branik«).

Turnir bo, od 11. do 13. novembra, v dvorani za tenis, ki je v mnogih opozoril na pomembnost ključnosti reprezentantki in na možnosti jugoslovanske reprezentance na prvenstvu Evrope v Pragi.

Francoska nogometna reprezentanca bo nastopila v petek na stadionu Colombes proti našemu državnemu moštvu v naslednji postavi: Remetter, Louis, Marche, Penverren, Jonue, Marcel, Foix, Glovaciki, Kopa, Planтони in Titour.

JESENIČANOM NE KAŽE NAJBOLJE...

Jesenice že dolgo slovijo kot športno središče, v katerem je delalo in zrastle veliko število odličnih tekmovalcev in ekip, ki niso bile v čast samo jeseničkomu športu, marveč vsemu jugoslovanskemu domu in na tujem. Tudi zdaj živi in dela na jeseničkah precej športnikov, ki častno zastopajo naš gorenski kovinarški center in vso državo, vendar ti športniki za svoje izpopolnjevanje in nadaljnji razvoj nimajo najboljših pogojev.

Cepprav so jeseniški športniki tudi v letošnji sezoni počeli nekaj zavdanja vrednih uspehov (v kegljanju, v odbojki, v namiznem tenisu in pa, da nas vse to še ne more zadovoljiti, kajti iz množice takih športnikov, kakršni so že bili in so na jeseničah še, pričakujemo seveda še mnogo več.

Kakor mnogokje drugod, je v zadnjem času tudi na jeseničkah legla nad športno izživiljanje mračna senca — materialno vprašanje. Kakor vsi znaki kažejo, bo to vprašanje najresnejša ovira za napredovanje jeseniških športnikov. Vsi, ki so odgovorni za razvoj športa, razumejo, da so potrebe vsespored velike in jih ni mogoče zadovoljevati vseh hkrati. Toda jeseniško športno dru-

štvo združuje 12 posebnih klubov, kar ni majhna obveznost in odgovornost. Društvena uprava je poskusila vse mogoče, da bi posameznim klubom omogočila živahne delovanje, vendar doseženi uspehi niso bili najbolj zadovoljivi, ponekod pa so se že pokazale neljubne posledice.

Skrb za razširitev in dvig športne ravni pa konec koncev ni samo vprašanje članstva in uprave športnega društva, marveč problem je vseh, ki so poklicani in odgovorni, da skrbijo za pravilno in zdravo vzgojo današnjega in bodočega človeka. Spričo tega morajo to skrb prevzeti skupnost in družna kot celota, ne pa, da tare samo nekatere redke posameznike, katerih prizadevanje razumljivo ne more doseči pravega uspeha. Nobenega dvoma pa ni, da se bodo sredstva, vložena v telesno vzgojo, obilno obrestovala, kajti mladina bo rajši oprljela športa in telesne vzgoje, kakor pa zavrnila čas po kavarnah in gostilnah, kar tudi na jeseničkah ni redko. Se je čas, da popravimo, kar je morda že zamujeno, in tako pripomoremo jeseniškemu delovnemu človeku in tamkajšnji domačaški mladini, da bo obdržala tradicijo, kakršno so jesenice v športu uživale do zdaj.

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO

„IZBIRA“

Slovenj Gradec

PRODA:

tovorni avtomobil »Renould«, 4-tonski in tovorni avtomobil »Blitz«, 3-tonski

Oba v dobrem stanju — brezhibna Cene ugodne; informacije pri gornjem naslovu.

Ogled vsak dan od 7. do 15. ure.

Uprava

ŽELJEZARA SISAK

SISAK PREDGRADJE

Telefoni: 351, 354 in 355 Brojzavni naslov: Željezara Sisak
Teleprinter: 02188

Obveščamo vse potrošnike brezšivnih cevi, da za leto 1956 ne bomo sklepali neposrednih pogodb za cevi s potrošniki.

Oskrbovanje potrošnikov bodo opravljala izključno naslednja travoska podjetja:

- »INDUSTROTEKNA« tehnička radnja, Zagreb, Trg Republike 12
- »ŽELJPON« zagrebačko željez. poduzeće, Zagreb, Martičeva 14
- »TEHNO-METAL« tehnična trgovina, Ljubljana, Titova c. 16.
- »JEKLOTENNA« trgovina z železino na veliko in malo, Maribor
- »METALSERVIS« tehnička radnja, Beograd, Travniška 3
- »TEHNOPROMET« trg. preduzeće za promet na veliko, Beograd, Nušičeva 6
- »GRAMAT« poduzeće za promet gradj. materijalom; Zagreb, Palmotičeva 56
- »SERVIS« tehničko-industrijsko preduzeće, Titograd
- »TEHNO-METAL« trg. preduzeće za teh. robu, Novi Sad, Temerinska 12
- »TEHNO-METAL« tehnička radnja, Skoplje
- »FEROELEKTRO« tehnička radnja, Sarajevo, M. Sokolovića 36
- »MATERIAL« trgovačko poduzeće na malo i veliko, Split, Savezničko ob. 1
- »METALURGIJA« tehnička radnja, Slavonski Brod
- »TEHNO-SERVIS« trgovačko poduzeće na veliko, Niš
- »ŠUMADIJA« trgovačko poduzeće na veliko i malo, Kraljevo
- »KOVINOTEHNA« Celje, Mariborska 13
- »METAL« trg. poduzeće na veliko i malo, Banja Luka
- »ŽELJEZAR« trgovačko poduzeće železnom robom na veliko i malo, Osijek

Prosimo vse potrošnike brezšivnih cevi, da takoj prijavijo svoje potrebe za leto 1956 nemu od zgoraj navedenih trgovskih podjetij, svobodno izbira.

Opozarjamo potrošnike brezšivnih cevi, da v letu 1956 ne bomo sprejemali nobenih neposrednih naročil, niti dobavili posameznih pošiljk.

TO OBVEŠTILJE NE VELJA ZA PODJETJA ČRNE METALURGIJE, LADJEDELNICE, JUGOSLOVANSKO ŽELEZNIČNO IN POTREBE JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE.